

ÉRSEK-UJVAR

Tit. Legation Royal de Hongrie
Magyar Kir. Követség

P r a h a III.
Seriková I.

KATOLIKUS POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: NOVÉ ZÁMKY — ÉRSEK-UJVAR, TÜRÖKSZALASZTÓ UTCA 32. Postafiók 27./ Postacsekk számla Brno 113.007. sz.	† DR. FRANCISZY LAJOS főmunkatárs.	Előfizetési díj: Egész évre . . . 48.— Ké Negyed évre . . . 12.— Ké Fél évre . . . 24.— Ké Egyes szám ára . . . 1.— Ké Külföldre 72.— Ké Megjelenik minden szombaton.
II. ÉVFOLYAM. 1933. MÁJUS 14. VASÁRNAP.		20. SZÁM.

MORBUS CATHOLICUS

(KATOLIKUS BETEGSÉG — SZÉTHÚZÁS)

Most, hogy enyhén, tavasziasan sütt a nap és vidám reménységek támadnak, böles szomorúságok halálnak és tavaszi lendületre készül a félen pihent erő, nehéz sor betegségek irni, még nehezebb katolikus betegségekről, mert jobb — úgy mondják a bölesek, — ha elhallgatjuk magunk belső baját, jobb is volna, ha magunk belső baját mi magunk szerelettel, megértéssel gyógyítanók, ha úgy — négyesenközt — mások titoktartásában módfelett elbizakodva, el nem panasználók. De tény, ami tény, — itt is ott is elpanaszoljuk, füle van a falnak, nincs zsinoly a háztetőn és ellenséges lapok ellenséges hasábjain ki vagyunk teregetve, kis püresenecink fekélyeké lefűjva, jóhiszemű ellenítéink bész ellenségeskedéssé kiharsónázva. Valóban egymásközt nagy szeretettel, nyájaskodással társalognak s nincs rá mód, hogy nyíltan, szemtől-szembe nézve, megmondjuk egymásnak hitt igazságunkat. S azok a kis püresenecik — ha vannak — elzárva a tisztító és gyógyító levegőtől, hamis és veszedelmes lojalitástól táplálva félt, hogy nagyra nőnek, infleálnak, egyik a másikkra rakódva zátonyokat alkotnak, hajh, mindegy hogy korállzátonyokat, ha léket ütnek a szent hajón.

És ugyan miről van szó? Állítom, hogy árnyalati különbségekről. De ninesenek-e ilyen különbségek az ellenséges táborban is? A páholyisták ninesenek-e elvi, filozófiai és szociológiai frakciókra osztolva? De a végső célt tisztán látják és egymás közt talán vitázva, hadakozva, végső céljukért egységesen lépnek föl. Mondom, egységesen, imponálóan, szolidárisan. És mi — a leg-egységesebb, legsziliklaszilárdabb, legváltóhatatlanabb elv, az isteni igazság harcossai — egymás sugárzó arcán szemölésöket, fénylő szemében foltokat keresünk és tömeges biztosság elörsnyomulás helyett kis niánszok halovány árnyékát mély árokká szélesbítjük.

Hallom a választ. A páholyisták és szövetségeseik lehetnek szolidárisak, mert elveiknek nem szükséges feltétele a változhatatlanság. A niánszok ott szükségesek, mert minden niánsz

A katolicizmus és a politika

Írta: dr. Sulyok István.

Öt évvel ezelőtt, 1928-ban Kölnben jártam a sajtó vilákiállításán. Ez a kiállítás, amelynek Pressa volt a nemzetközi neve, a legnagyobb szakkiállítás volt, amelyet a világ addig látott. S a gazdasági válság gondoskodott róla, hogy a kölni Pressánál nagyobb szabású vállalkozás azóta se születtesen meg.

Hihetetlen méreteket mutatott ez a kiállítás. Hogy egyebet ne mondjak: az egyik hatalmas csarnokban teljes lapnyomda dolgozott s állította elő napról-napra mutatoul és kóstoloul a kiállításnak saját orgánumát, amelynél nagyobb és szebb napilap ma sem jelent meg egész Romániában. A legnagyobb meglepetés a sok technikai csoda között a számomra mégis az az óriási hely volt, amelyet ennek a vilákiállításnak a keretében a külön katolikus gyűjtemény, a *Katolische Sonderschau* elfoglalt. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy a kölni sajtó a vilákiállítás területének és gyűjteményének jó negyedrésztét ez a külön, végtelenül érdekes és tanulságos katolikus kiállítás tette ki, amelynek a katalógusa maga is vaskos kötetet töltött meg. A katolikus sajtónak ezzel a hallatlanul imponáló felvonulással külön is érdemes volna még most, öt év múltán is behatóan foglalkozni. Ezúttal azonban nem ezzel a céllal idézem ezeket az emlékeimet, hanem, mert el akarom mondani életemnek egyik legelevenebb és legmaradandóbb művészi élményét, amelynek a színhelye éppen ez a katolikus sajtó és propagandakiállítás volt.

Új fegyvert kovásol a végső cél, a katolikum ellen. De a katolikumban ninesen niánsz. A katolikum isteni egység és fény, melyre árnyalat nem vetődhet, melynek fenséges sziklájából egyetlen szilánk sem hasadhat le. Hiszük és valljuk, sok harcot harcoltunk érte Istentől nyert képességünk szerint, de vajjon gondolunk-e arra, hogy katolikusaink sok milliónyi tömege megnyerhető -e, megmozdítható-e ugyanazon eszközökkel? A sekélyes víz partján élöket, vagy sívó homokban botorkálókat lehet-e egyszerre a tengeren hanykolódó gályára vinni? Az élet zürzavarában, világi hívságokban, emberi

kiállítás hatalmas köépületben volt elhelyezve, amely lovassági kaszánya lehetett valamikor. Ennek az óriási méretű épületnek egyik legnagyobb helyiségében, amely talán lovarda céljait szolgálhatta egykor, csodálatos tünceménnyel kerültem hirtelen szembe. A homályos csarnoknak a közepében tiszta üvegből épült Mária-kápolna állott. A kápolna egyetlen gigászi méretű, sokszögű oszlopnak az alakját mutatta, amely szelíd kúpban esücsosodott ki. A pontos méretekre ma már nem emlékszem: alapjának az átmérője lehetett 6—7 méter, oldalfalainak a magassága 8—10 méter. Ezt a sokszögű falat sohasem látott méretű üveglapok szolgáltatták. Belül a síkok érintkezési pontjánál egy-egy villamoslámpa. A kápolnának a közepében pedig Isten anyjának a szobra: végtelen egyszerű vonalú modern művészi alkotás. Annymra egyszerűek voltak ennek a szobornak a vonalai, vagy jobban mondva oly kevés vonal alkotta magát ezt a szobrot, hogy a benyomás, amelyet adott, szinte álomszerű volt.

Meg kellett állapítanom ott a kölni sajtó vilákiállításán, amelynek tanulmányozására egy egész hetet fordítottam, hogy ez a csodálatos üvegekápolna volt az egész nagy kiállítási területen a legmerészebb, a legúj-szerűbb, ugyanakkor pedig a legsikerültebb és legművészebb alkotás. Ezen a kiállításon pedig a világ minden civilizált nemzete résztvevői s mindegyik igyekezett a maga sajtójának s ezzel kapcsolatosan a maga nemzeti propagandaszervezetének lehetőleg minél nagyobb díszségeit

gyengeségeken elvakultaknak tanácsos-e, hasznos-e napunk káprázta-tó fényességét egyszerre szemükbe lövelni? Nines-e szükség a mi sajátos társadalmi és vallási elrendezkedésünkben arra is, hogy a névleges hívők nagy tömegét ne túlon-túl korrekt tudással, hanem mélyen az érzésükbe szántó érzéssel, ne a rájuk nézve esztelenül ijesztő pozitívummal, hanem a pozitívum felé gyengéd, jóságos kézzel utat nyitó negatívummal nyerjük meg? Kerülő utat teszünk a gyenge lábúval, nem mutatjuk mindjárt a meredeket, ha megerősödik, átadjuk majd azoknak, akik képesek és készek a meredek

SBOR
gyári lerakatba kell menni, ha jót olesón akar venni!
Štefánik u.

aratni. Az egyik legnagyobb pavillon volt például Szovjetország kiállításán, ahol a legfantasztikusabb és legúj-szerűbb propaganda-konstrukciók tárultak a nézők szeme elé, amelyek azonban kíváncsiságon kívül egyebet nem igen kellettek az emberben abból az egyszerű okból, mert senki sem értette meg, hogy tulajdonképpen mit akarnak kifejezni. Soha azelőtt és azután kép, könyv, írás, vagy szó a munkában álló modern katolicizmus lényegét és igazi természetét, az újkori élet jelenségeihez való kapcsolatát s általában az élet különböző megnyilvánulásaihoz való örök viszonyát jobban és élesebben a számomra nem világított meg, mint ez a csodálatosan bátor, hallatlanul modern s emellett mélyvséges áhítatot keltő művészi alkotás.

Ezelőtt az üvegesoda előtt állva láttam meg először tisztán, hogy a mi katolikus hitvallásunknak az emberi lélekért folyó örök harcában minden tiszta és igaz eszközt fel szabad használni, mert mindent fel is tud használni.

Az alatt az óra alatt, amit a modern misztikumnak a szentélyében eltöltöttem, láttam meg először világosan azt is, hogy katolikus világnézetet, katolikus hitet vallani a mindennapi élet szempontjából nem jelent valami változhatatlan és nehéz úton is kalauzolni az örök fényesség felé. De ebben az örök fényességben mindnyájan hiszünk, ennek világosságában egyikünk sem kereset és találhat niánszot, ebben egyik vagyunk. Legyünk egyik abban is, hogy szeressük és becsüljük utóink és eszközeink különbözőségét és hided gyanakvás helyett krisztusi szeretettel, boldog örömmel köszöntsük egymást ha találkozunk; ha a biztos meredeken már diadalmas-kodók megpillantják a völgyben, lapályokon talán tévovázó, de a meredek tetején ékeskedő ugyanazért a tükéletes egyházért küzdő testvéreket.
CYPRIAN.

Bars megyei Népbank r. t. fiókja Nové Zámky - Érsekújvár
 Székhely: LÉVA. Anyaintézet: ARANYOSMAROT. Főtér, a plebánia templom mellett
 Fiókok: Verebely, Zsarnóca, Selmecebánya, Zseliz, Ipolyság, Párkány, Oszlány. Telefon 112
 Alaptőke és tartalékok: 12,750.000.— Ké. :- Betétállomány: 120,000.000 Ké. Kedvező feltételek mellett folyósít hiteket, —
 Alapított mint szövetkezet 1882-ben, részvénnytársasággá átalakult 1891-ben. elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára.

kes merevséget, amely mindenben ugyanarra az útra kényszerít minden embert. Hanem jelent mindenesetre örök és változhatatlan, ugyanakkor azonban nagyon magas, a mulandó változásokon messze fölülálló szempontot, ahonnan az életet és annak alakulását néznünk kell. Azt az emberi életet, amely országok, korszakok, gazdasági rendszerek szerint végtelenül különböző lehet és éppen ezért ebből a nagyon magas szempontból is egészen különböző képeket mutat. Amilyen különbözők lehetnek tehát ezek a képek, amelyeket onnan a magasból látunk, ép olyan különböző lehet az a viszony is, amelyben országok és korszakok szerint a társadalmaknak e képhez állhatunk, — csak egy örök és változhatatlan: az a szemszög, amelyből ezeket az egyre változó képeket és viszonyokat néznünk kell. Ennek a szemszögnek az egyik szára katolikus vallásunknak az istenhite, a másik pedig katolikus vallásunknak az erkölestana.

Minden egyéb, változhatik, átalakulhat a társadalmi és gazdasági rendnek egész geometriája, a körbéli négyszög és a négyszögből kör lehet, csupán ennek az egy szögnek nem szabad sohasem megváltoznia ahhoz, hogy a katolikus világszemlélet s minden, ami azon alapszik, katolikus maradjon.

S hogy visszatérjek ahhoz a pont-hoz, ahonnan kiindultam: ahogyan a katolikus egyház a román csúcsíven és a görögök kezdve a reneszánszon és a barokkon keresztül a legmodernebb expressionizmusig, vagy a primitívizmussal minden művészi irány a maga nagy és örök és lelki céljainak a szolgálatába tudott állítani, ugyanúgy nem képzelhető el gazdasági és társadalmi rend, amelyben a katolikus világnézet a maga rendjét, a maga igazságainak tiszteletét, a maga hívóinek a lelki nyugalomát megteremtési nem tudná.

Ezzel tulajdonképpen megadtam az én hitem és meggyőződésemet szerinti való választ arra a kérdésre, amelyről ma itt beszélnem kellett. Arra a kérdésre, hogy milyen vi-

szonyban állanak egymással a katolicizmus és a politika.

Ebből a tételből az következik, hogy a politika szempontjából a katolicizmus a legtávolabbról sem jelent valamilyen részletes és megváltozhatatlan programot, amelynek a Fokföldtől Grönlandig mindenütt éppen olyan változhatatlannak és egyformának kell lennie, mint amilyen változhatatlannak és egyformának a katolikus vallásnak a hittételei.

Eppen ellenkezőleg: minden gyakorlati politika, amely megérdemli a katolikus megjelölést, országok, népek szerint a legváltozatosabb képet fogja mutatni. Ezek a képek változatosak lesznek aszerint, amilyen különbözőek az egyes országok, gazdasági társadalmi, kulturális és egyéb körülményei. A végtelenül érdekes pedig az annyira különböző politikai törekvésekben az a közös vonás lesz, amelyet a részleteknek minden eltérése és a viszonyoknak minden különbözősége mellett az a bizonyos nézőszög s az az irány, amely ebből a szögből kisugárzik, ezeknek a politikai törekvéseknek megad.

Eddig elvi téren mozogtunk. Különböző elvi megállapításokat tettünk. Térjünk most már a gyakorlati útra és nézzünk bizonyos ellenvetéseket a szemébe, amit olyan politikának szokták a szemére vetni, amely nyíltan katolikusnak nevezi magát. Ezekkel az ellenvetésekkel foglalkozva jutunk a legkönnyebben olyan képzetekhez, amelyekkel elvi dolgoknak igazságát bizonyítani tudjuk.

Két ellenvetés van, amellyel foglalkoznunk érdemes. Az egyik az, hogy a katolikus politika maradt, sőt egyenesen reakciós. A másik pedig, hogy nemzetközi s mint ilyen korszakunk leghatalmasabb és legáltalánosabb politikai és kulturális tényezőjével, a nemzeti törekvéssel, a politikai és kulturális nacionalizmussal ellenkezik.

Nézzünk először az elsőnek a szemébe. Ha világosan s tisztán akarjuk látni a jövőbe vezető utat, meg kell ismernünk hitelesen és tárgyilagosan

a multat. Ez a tétel ezen a téren is helyt áll. Nem szenved kétséget, hogy a katolikus pártok politikája mindenütt, ahol ma munkában állnak a lehető legszélesebb népi rétegekre támaszkodik és a legkomolyabb figyelmet szenteli a szociális kérdések megoldására. Még pedig szívós és céltudatos társadalmi munkával, nemesak igaztással és demagógiával, ahogyan azt a forradalomra és a forradalmi diktatúrára törekvő szociális pártok teszik.

Ezzel szemben az is igaz, hogy az elmúlt század folyamán a katolikus politika azokban az országokban, ahol a feudális gazdasági és társa-

dalmi rendnek maradványai túlélték a polgári forradalmak korszakát — ezeknek az intézményeknek sokszor nyújtott politikai védelmet. Ebből a történelmi tényből fakadt különösen a magyar kultúrkörökben az a vád, hogy maga a katolikus egyház s azok a politikai alakulatok, amelyek a katolikus világnézetnek és erkölcsi rendnek az érdekeit akarják mindenképpen szolgálni, — a gazdasági és társadalmi fejlődéssel szemben régi időknek idejét múlt, sokszor egyenesen káros berendezéseit jogi és társadalmi rendjét védik.

Ez a vád igaz is, meg nem is.

(Folytatjuk).

Dr. Caban Tamás Sasvárott meglátogatta az ujbári magyar zarándokokat

Az érsekujváriak 123 éve, hogy minden évben május első hétfőjén elindulnak Sasvárra, hogy őseik fogadalmához híven a városra kérjék a Fájdalmas Szűz áldását. Két, sőt újabban három csoportban szoktak menni gyalog, vonaton és kerékpáron. Ebben az évben gyalog 342-en, kerékpáron kb. 80-an, vonaton 600-nál többen vettek részt a fogadalmi zarándoklaton, akikhez a környék magyar falvai is csatlakoztak, nevezetesen Ógyalláról 75, Perbetéről 18, Naszvadról 22, Andódról kb. 40, Anyala pusztáról 6 stb. A gyalogosokat Molnár József káplán, a vonatosokat P. Engelbert ferencendi szerzetes vezették. Sasvárra megérkezve mindenki elvégezte szentgyónását és szentáldozását. A csütörtöki szentmise után, melyet Molnár József káplán végzett, P. Engelbert mondott szentbeszédet. A szentbeszéd után Molnár József káplán, Szendrey István karnagy, Néder János kereskedő és Fieza József gazdákól álló négy tagú küldöttség autón átrándult Szokolcára, hogy tisztelegjen dr. Czaban Tamás prelátnak, aki tudvalevőleg legkomolyabb jelöltje az üresedésben levő érsekujvári plebániának. A küldöttség többek kö-

zött arra kérte a prelátnak, hogy jöjjön el velük Sasvárra, amit ő meg is tett. A búcsújáró helyen nagy volt a hívek meglepetése, midőn látták, hogy a Kálváriára induló hatalmas processiót dr. Caban Tamás vezeti. Ott elmondta a szokásos litániát, majd szép szentbeszédben kifejtette a szenvedés jelentőségét és hasznát, vagyis azt, hogy hogyan kell elviselni a keresztet, hogy az a léleknek hasznára váljék. A hívek mély esendben figyelték a fejtegetést. Azonban hatalmas éljenzés tört ki akkor, mikor Molnár József káplán rövid beszédében, a hívek nevében arra kérte a Prelátnak, hogy ne habozzék avállalni az érsekujvári plebániát. Dr. Caban Tamást szemmel láthatólag meghatotta az érsekujváriak szívből jött kérése, ezeknek pedig újraéledt reményük, hogy akit eddig csak hírből ismertek, de most már maguk között is láttak, végre plebánosuknak fogják tisztelni.

A körmenet megelőzően a szaleziánus kolostorban fogadta dr. Caban Tamás az érsekujváriak tisztelgését, akik előtti barátságos beszélgetés közben kifejtette, hogy a plebánia ügye hamarosan rendezve lesz. (M)

TÁRCA.

Pista.

Irtá: SEMJÉN GYULA.

Már nem sirt, csak a két válla rándult meg néha-néha, két sovány vála az elszakadt szürke kis kabát alatt, ahol úgy ferdült hátrafelé a csont, mintha két letört szárny vergődő csónkjá volna. Piszkos kis arcán fehér sávokat mosott a könny és öklével mázolta el a szénavirág ragadós porát, mely himlőhelyes bőréhez tapadt. És ahogy felemelte a fejét, úgy nyögte maga elé a torkában megakadt szavakat, mint valami könyörgő védekezést.

— Én nem, én nem tehetek róla, mert a Feri meglökött.

De tudta, hogy most már nem hallja senki sem. Mert csak a sürolókefe fel-felvisítő hangja szállt az udvaron, ahol az anyja a dézsát mosta és Feri kopácsolta a fészer alatt a vasülön, hogy a csigájába a szegyet beverje. És ő itt feküdt az istálló sarkában, a szénán, arcát a karjába szorította és a szemében megülő könnyeseppen át bámulta a rozsdás vaskarikát, amely az összerágott korlátot lógott. És a vaskarikába kötél volt fűzve, olyan, amelyből a hintát

akarta csinálni, de a Feri azért is darabokra vagdálta a szép kötelet. Akkor újra nyögve emelte fel a mellet és fáradó fájdalommal mormogta: — Én nem, én nem tehetek róla.

Malacok futottak el az ajtó előtt és Feri visítva utánuk iramodott: — Ne te, ne! — És most biztosan a kalapácsot dobta a kukorica darálóba és kiabálni kezdett: — Borecsa, Borecsa kész van már. — Na eriggy vele Borecsa, mondta az anyja, aki a dézsából kiöntötte a vizet és a konyhába ment.

A esendben újra fájni kezdett az area, ahová az apja ütött, fájni kezdett, mert Borecsa meg Feri játszani mentek a ház elé és ő itt maradt az istállóba bújva, egyedül. Érezte, hogy valami hasogatja a balkezét és amint óvatosan előhúzta a szénából, már véresre voltak mázolja az ujjai, mert az öklén a nagyujjánál mély vágást kapott, amelyre rátapadt a szénapor.

Ijedt szeme a sebre meredt, meg a vérre, amely a seb körül szétterült. És újra előntötte a könny, újra előfúrta a fejét, amint megrázkódó testtel visszahullott. De most nem a korszót siratta, nemesak a sebet, amit az eltörő eserép vágott belé, és nemesak ezt a mai verést. — Bántanak — és felnyögő szájába szénaszálak akadtak, — bántanak, mindig

bántanak, mert csunya vagyok. Igen és kiütik kezéből a korszót, összevagdadják a hintakötelet, gödörbe dobják a csigáját és mindig csak megverik, mert öneki talán mamája sincs, mert ő biztosan csak talált gyerek. És őt nem szereti senki sem. Meghallni kellene, mint a Jóskaéknak meghalni, — akkor még jobban sirt felcsukló és megvonagló sirással és két kis keze görsösen a szénába markolt. Mert a Jóska is csunya volt, nagy púppal a hátán és azért nem mondta soha Pistának: — Te rusnya! Nem mondta soha: — Te rusnya! hanem együtt mentek iskolába és együtt játszottak a tó partján, ahol a libákat lehet dobálni. És Jóska sem szerették, a Jóska is sokszor megverték és akkor sirva jött át a szomszédból, mikor a kertbe mentek, hogy lepkéket fogjanak a fadobozba.

De tavasszal beteg lett a Jóska. És akkor a mamája mindig mellette ült és egyszer azt mondták, hogy a Jóska meghalt. És akkor sirtak, őt sirtatták, a Jóskaékat és ott ment a listelendő úr, meg a tanító úr is a gyerekekkel a koporsó után és Kocsis néni jajgatva kiálltotta: — Édes jó kis fiam! Édes jó kis fiam! — Igen, és akkor te is melettem ülsz anyukám, ha én nagybeteg leszek és te is sírsz majd, mint a Kocsis néni és

akkor apa is megbánja majd, hogy annyiszor megvert.

A hátára feküdt, mert így fog fekdüdni az ágyon, szépen, igen szépen, lezárt szemekkel, mint a Jóska. És mindenki sajnálja és sírni fog mellette, mint a Jóskaéknál tették. De ahogy össze akarta kulesolni a két kezét a mellén, a sebbe akadt a tű, ami az ingét összefogta és sziszegve emelte szájához vérző öklét és szívta s megnyugodott.

Künn a tehének bögtek, mert itt volt már az este és a Vörös megállt az istállóajtóban, szuszogva, körülbámulva, aztán a helyére baktatott.

— Pista, Pista, hun vagy már, a mindenit! Az állomásra eriggy!

És Pista felállt a szénáról, meghúzta derekán a madzagot és úgy ment elmozdult arecal az apja elé, aki ott állt az ajtó előtt és ráförmedt:

— Így akarsz te menni, ilyen mocskosan! A kúthoz! Mosd le a képedet! A kezéd meg mi lelte! Látdod te, mer semmire se vagy jó. Bár a nyakadat vágta volna el a eserép.

A ferdevállú, ragyás gyerek a kúthoz futott, mintha kergetnék. Föl-szisszent, amikor a vödörből fájó kezére locsant a víz, de összeharapta apró fogait. — Igen és ha majd meghalok, akkor megbánja úgy is — de az arcát is lemosta és kihúzta ingét, hogy megtörülközzék.

DUNA-BANK

NOVÉ ZÁMKY — ÉRSEKIJVÁR

BIRÓI LETÉTHELY.

(Bratisl. felsőbíróság Prez. 15.131/1932. számú határozata)

KOLCSÖNÖKET váltóra, folyószámlára és jelzálogbekebelezésre igen előnyös feltételek mellett folyósít.

BETÉTEKÉT könyvecskére és folyószámlára legelőnyösebben kamatoztat és azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Dijmentes átutalások. — Meghitelezések. — Külföldi pénzek vétele és eladása. Központ: BRATISLAVA. — Fiókok és affiliációk Szlovénkó minden jelentősebb városában.

Saját vagyona és betétei meghaladják az 500 millió csl. koronát.

Pered, az ideális falu tipusa.

A vágsselyei és negyedi vasúti vonal mentén, Sellyétől mintegy 6 km. távolságra a második vasúti állomás Pered, a kívánatos falu tipusa. A vicinális vonat nagyokat szuszogva áll meg a földszintes állomás mellett, nem is sejtve a felületes szemlélővel, hogy micsoda kiváló értékeket és kincseket takar a sárgára meszelt kis állomás.

Égbenyülő, a jótékony májusi esőtől kéjesen nyújtózkodó sudár és lombos fák között vezet be az út a községbe. Takaros, csinos házak mindenfelé, itt ott modern új épületekkel tarkítva öllenek lépten-nyomon az utas szemébe. Mindenütt rend és tisztaság, hirdetője annak, hogy a fedelek alatt nem mindennapi kulturájú nép lakik.

A község közepébe igyekezve, az első útkeresztelődésnél szemünkbe ötlök a művészi kivitelű, monumentális „hősök emlékoszlópa”, amely haladóklo katonát ábrázoló föléje hajló Krisztussal. A közadakozásból készült szép emlékoszlópon az 1914—1918 évi világháborúban elesett 130 hős halott neve van aranyos betűkkel megörökítve a késő utódok számára.

A hősök emlékoszlópa után feltűnik a fő utca közepét elfoglaló, hatalmas, 1930-ban épült román barokstílusú katolikus templom, melynek főoltárát Jacobi belga festőtől 1867-ből származó, másfél ember nagyságú alakokkal megfestett eredeti művészi kivitelű, Jézus megkeresztelését ábrázoló kép díszíti. A kép műtörténeti becsű és értékű, melyet az országos műemlékeket védő hivatal is megvizsgálta és mint értékes műemléket tart nyilván. Megkapó a templomban felállított, eredeti mintázás után készült Lourdesi mellékoltár.

A templom szomszédságában, élő bizonyítéka annak, hogy a vallás és a kultúra jól megférnek egymással, áll a két katolikus emeletes iskola. Hüttner József, tanító bú-

gó és lelkiismeretes, szakavatott vezetése mellett 11 tanerő fejt ki áldásos és eredményes munkát a 785 tanulót számláló iskolákban s neveli, oktatja a minden szépre és jóra fogékony gyermekeket, köztük két nővér, az isteni Megváltóról nevezett szerzetből, akik részére Darázs Benedek és neje, földművesek igazán ritka és nemes áldozatkészséggel szép zárdát emeltettek 1931-ben.

A kántori teendőket a közszereplőnek örvendő Varga István kántortanító látja el, aki nagyszerűen megszervezett dalárdájával és kitűnő gyermekkorúval járul hozzá az istentisztelet szépségének és áhítatának emeléséhez.

Az iskolások között 150 tagból álló szivgárda van megszervezve, melynek vezetését Szadovszky Kornélia, tanítónő látja el szép eredménnyel.

Mi sem bizonyítja jobban az alapos és buzgó iskolai oktatás marandóságát, minthogy a felnőttek között a rózsafüzér társulatnak 2000, a szent József társulatnak 500, a Jézus szíve társulatnak 200, s a skapuláré társulatnak 400 buzgó tagja van, akik egymással vetélkednek a vallásos élet bensőségeiben tételében.

Nevezetes és messze földön híres a község ősrégi kálváriája, amely valamikor Kovács Antal, János és Ágoston, három testvér ügybuzgóságából épült. A kálváriához és a mellette épült fájdalmas Szűzanya képével díszített kápolnához az emberek ezrei zarándokolnak el egész körmenetekben évente háromszor, úgymint május 3-án, illetve ennek nyolcada alatt, szeptember 14-én és a nagyböjti, a Szűzanya napján, az úgynevezett fekete vasárnap utáni pénteken, hogy azokban a kegyekben részesülhessenek, amelyek e helyhez, illetve az ott végzendő ájtatosságokhoz vannak fűzve egyenesen a pápa által. Ugyanis az 1870-ben IX. Pius pápa által aláírt „Breve”-ben foglaltak szerint, melyet Simor János

„PORCIA”
ADÓUGYI ÉS KERESKEDELMI IRODA
SZYUDNICKY JÓZSEF

Nové Zámky, Kispiač (Deák tér) 1. sz. Kosztelec ház

Elvállalja az összes adóügyekben való közbenjárást, fellebezések kidolgozását, kérvények és beadványok szerkesztését, telekkönyvi kezelezéseket és törlések végrehajtását; pénz és kereskedelmi ügyekben szolgál tanácsal és segítséggel. — Feltétlen titkos ügykezelés, mérsékelt díjazás.

hercegprímás közbenjárására kaptak, teljes búcsúban részesülnek azok, akik a már említett alkalmakkor gyónnak és áldoznak s a kálvárián a keresztény népek egyetértéséért és az eretnység és hitszakadás megszüntetéséért imádkoznak.

Ugyanezen évben kapták meg a hívek az Ur Jézus szent keresztjének ereklyéjét is Rómából a nagy-szombati konvent utján.

Minthogy az ép lélek is csak ép testben van, gondoskodás történik a testnevelés hathatós előmozdításáról is. Holop József tanító önzetlen és fáradhatatlan vezetése mellett működik a sportegyesület, a peredi PTE, amely vidéki viszonylatban máris igen szép nevet vívott ki magának.

A lakosság nívós kulturájára vall és összetartásának fényes bizonyítéka, hogy alig van a szövetkezetnek olyan fajtája, mely itt meghonosítva nem volna. A szimpatikus és kedves moderátor Darázs János elnök, Varga Márk lelkes és ügybuzgó könyvelő, valamint a többi tagok odaadó és önzetlen vezetése mellett 3 fűszerüzlet, 1 vendéglő és 1 hentesüzlet van a községben, újabbban pedig megalakult a német sertésenyésztő egyesület is. Tóth Alajos hosszútávú plébános közreműködésével, valamint meg a tejszövetkezet is és a nyugatlovenszki gazdasági egyesület 200 lelkes taggal. A hitközségnek papir, kegytárgy és trafik üzlete, valamint vendéglője van sa-lallak szerint, melyet Simor János

Csak természetes, hogy a községnek 30 tagból álló kitűnően megszervezett tűzoltó csapata is van. Lelovics Cyrián főparancsnok és Horváth Lénárt alparancsnok vezetésével, ritkaság számba megy azonban, hogy a tűzoltóság motoros fecs-kendővel van ellátva.

Megemlítsük méltó a Lelovics Cyrián tulajdonát képező emeletes műmalom, melyet nem olyan régen még a messze környéken ismert és áldott csodadoktor, Mészáros Henrik, Lelovics apósa bírtokolt. Ki ne emlékezne a messze vidék híres „csodadoktorára”, aki 1900 évtől kezdődőleg a hozzáfutóló szenvedők százait gyógyította meg olyan betegségek-ből, melyekre hiába kerestek máshol orvoslást. Istenadta tudományával füvekkel és teákkal, melynek erejét egyedül ő ismerte, szabadította meg betegek százait s paciensei között nem egyszer akad előkelő társadalmi állású ember, magasrangú tisztviselő is. Lásd számra menő köszönőlevelek vannak most is a család birtokában, melyben a meggyógyult emberek egész tömegei fejezték ki hálájukat a híres csodadoktornak.

A községnek érdekes történelmi multja van. Valamikor a Sellyén székelő jezsuiták kollégiumához tartozott, mint possessio. Ezt megelőzőleg az egész község kálvinista volt, s a jezsuiták 1648-ban lerítették vissza a katolikus hitre s abban anyira megszilárdították, hogy a mély katolikus érzelem és buzgó vallásosság annyit

Aztán a konyhában megkereste a jobbik kabátot és az utcára szaladt. Feri ott csigázott a bodnár két fiával, Borena meg akácfánál állt és nézte őket.

— Ne te rusnya, eriggy mán nézd maíd fellökted a csigámat — mondta Péter és mert öregebb volt végigvágott Pista lábán.

— Hol a korszó te, jó vót a korszó? — kiabálta Feri is, de Pista csak megrázta a fejét és átugrott az árkon. És aztán úgy szaladt mezteláb az állomásig, ahol már két szekér állt, meg a nagy autót, mert hét óra után jön be a vonat.

— Felvigyázó bácsi, kérem a kososaramat.

A szíjat a nyakába akasztotta és két kézzel fogta a lapos kosár szélét, mert nehéz volt. És úgy ment a perronhoz, a rács elé, még ferdébbre görbült vállal. Kató és Erzsí már ott voltak és Kató, aki csokoládét is árul, fenyegetve szólta oda: — Aztán te, ne kalimpálsz mindig ott, ahol mi vagyunk. Mert szólunk a Süveges bácsinak, az ellátja a bajod.

A rács mögött szögletes kendőjű sváb asszonyok várakoztak nagy vesszőkosarakkal és négy finác cigarettázva ült az étterem előtt a fakorlátón. Pista is a korlátok dült és a kosarát az egyik keresztfához támasztotta, hogy könnyebb legyen. De

akkor egy kis szőke leány ijedten nyújtotta fel a kezét a kalapos mamájához: — Nézd anyuka, milyen esőnya az a kisfiú! És akkor a mama is rémülten másfelé nézett, mert már másodszor oldották meg a szoknyája köreát. Pista arca meghűzött és továbbtipeggett a kosárral. — Igen, igen, csak ingatta a fejét.

A csengettűk már koppanva szóltak, az embereket pedig elfogta az izgalom, mert a forgalmista kiszaladt. Hosszú fénysáv úszott a homályban és az őrház felől dübörögve, lihegve futott be a vonat. Olajos gözt lehelve torpant meg a mozdony és zökkenve nyíltak meg a nehéz vasajtók. És utánuk a batusy, kosaras nép. Az ablakokban fej-fej mellé húzódott és három gyermek hangja ví-sítva szállt fel a mozdony nyugtalan zihálásába: — Almát, szilvát, gyümölcsöt tessék. Csokoládé, savanyú cukorka. Gyufát tessék. Ujság, ujság.

Erzsí az első osztálynál árult, mert szép volt, töle vettek is sok-sok mindent a kihajló kezek. És Kató már csokoládét is adott el, csak Pista szaladgált ott gyáván, arcát le-sütve, ferde vállal a harmadosztályok előtt és őt nem szólította meg senki sem. — Almát, szilvát, gyümölcsöt tessék.

Csak egy vörösarcú ember mor-

dult rá: — Hogy adod a szilvát hé? Húsz fillér? Ingyen sem kell ez te, edd meg magad.

És ott futkosott egyre lassabban, lassabban és fáradt lett a hangja. — Almát, szilvát, gyümölcsöt. Mert ezért is megverik; megverik és azt mondják: — Semmire sem vagy jó, te nyomorék, te éhletellen!

Almát, szilvát... és akkor elhallgatott. Mert az ajtókat csukták és sipolni kezdtek a kalauzok és Pista megroskadva ment a kocsi előtt, hogy már biztos a pofon, mikor valaki rászólt a másodosztályból: — Körtét, van körtét is? — Igen, igen és az ablak alá ugrott és erőlködve nyújtotta fel kis kezében a fehér csomagot. Mosolygó arcú néni volt, aki a vonatból kihajolt és barna hajára hullott a folyosón égő lámpa fénye. — Mennyi ez kisfiacska? És Pista úgy érezte, hogy most harangok szólnak csengőn és kacagva, mert ráfonódott a szeretet. Kis fiacska! És fáradt kék szemében felragyogott a köszönet. Alig tudta kimondani: Húsz fillér, kérem — és megszólalt a postakocsi trombitája.

— Jaj gyorsan, mert még elindulunk, — mondta a néni. Itt van harminc fillér, tízéért végy cukrot magad.

Pista keze ügyetlenül nyúlt ki, mert ő csak a barnahajú néni néz-

te, aki azt mondta neki fiacska és a pénz a földre esett. Lekuporodott hogy felszedje, akkor már a kerekék mozogtak és ahogy a tizfilléres után nyúlt, megrándult a vállá és belevágódott a futó kocsi lépcsője, elkapta, és oldalt zuhant a sínek közé. És akkor csak kiáltani kellett, úgy ahogy a lámpás vasutasok, a rendőr, az emberek, sipolva, üvöltve, integetve, ug-rálva, futva, halló hé, hé, halló és a mozdonyvezető riadtan kapott a fék-hez.

Élesfényű lámpák villantak meg és kihúzták őt, kettészelve a kerekék közül. A lába még rángatózott, a kezei még a kavicsot verdesték, a nyakán ott volt még a húsába préselt kosár szíjja, de a két szeme vízesen felnyílván bámult és a föld csupa vér. A vonatból kiugráltak az utasok és odajött a barnahajú néni is, remegve és kíváncsian; ránézett a mozdulatlan hullára, melynek a belei kilógtak és valami borzadó útálat fordította félre az arcát. — Jöjjön Judit, ez nem magának való.

És Pista már ott feküdt egyedül, félrehúzva a sínektől, a homályban, ahová undorral révedezett a fényes ablakhoz visszagyűlt emberek szeme. Süveges, a bakter morogva szól a rendőrnek: — Pont ez kellett nekünk, ez a nyomorék. És elment, hogy zsákot hozzon.

Haulik Testvérek banküzlete
Nové Zámky / Érsekujvár, Štefánik u. 8. (Saját ház)

Kölcsönöket kedvező feltételek mellett folyósít váltóra és bekebelezésre

Tőkéket elfogad teljes vagyoni garancia mellett és azokat előnyösen kamatoztatja

Bankszakmába vágó ügyleteket pontosan és előnyösen lebonyolít. // // //

Telefon 16. Telefon 16

A „DUNA” áll. biztosító részv. társaság főszágvárosa.

Május 21.-én lesz a Passio játék az Iparos Dalárda rendezésében.

évszázad után is változatlanul megmaradt a hívek lelkében.

A 48-as szabadságharcokban élénk harcok színhelye volt a község. Ugyanis itt ütközött meg 1849. június 20-21-én Klapka vezér az egyesült osztrák és orosz haderővel s nem egy szőkehajú, ábrándos szemű orosz vitéz alussza örök álmát a község hantjai alatt.

A 4100 lelket számláló község lakossága odaadó szorgalommal műveli a 3900 kat. holdat kitevő határát. Józán, dolgos, szorgalmas és igyekvő nép lakja, igazi mintaképe az ideális községnek, ahol az úr, földműves és iparos a legbensőbb egyetértésben munkálkodik közre lelki és anyagi érdekeik megnövelésére. Mély vallásossága ellenére is magas kultúrájú és értelmes emberek, élő bizonyítékai annak, hogy az igazi vallásosságból fakad a kultúra és műveltség, finomság.

Sajnos az általános gazdasági

romlás itt is érezteti hatását s meglehetősen nagy a munkanélküliség. A józan emberek azonban igazán fejlett és mintaszerű baromfilyezés-téssel igyekeznek a mostoha gazdasági viszonyok folytán lemorzsolódott keresetüket pótolni, valamint az összel meginduló csatornázási munkálatoknál kereseti lehetőséghez jutni.

Csak szépet és jót lehet mondani egy ilyen községről, mely mély vallásossággal párosult szorgalommal tölti be igazán példás hivatását.

Önkénytelenül fel kell tételünk, hogy kell lenni valahol egy gondosan örködő atyai szemnek, egy ébren figyelő, irányító kéznek, aki a háttérben szerényen meghúzódva, mégis mindennek mozgató ereje, istápolója. Ugyis van, szerénysége azonban nem engedi, hogy róla is szó essen, s azért kénytelenek vagyunk respektálni ebbéli kívánságát s arra, aki a szíveket és lelkeket vizsgálja, bizni érdemeinek az elismerését.

Fekete lista készül.

Mint a napilapok közlik, fekete lista készül, melyre azok nevei kerülnek, akik államellenes tevékenységet fejtenek ki. Az így nyilvánított egénekkel szemben az államszolgálatból való elbocsátás büntetésével akar élni az államhatalom.

Semmi kifogásunk sem volna ezen intézkedés ellen, ha az csupán a jövő céljait szolgálná állambiztonsági szempontból, mert azt tartjuk, hogy minden államellenes cselekedet önmagában hordja a büntetés csirját. Csak arra vagyunk azonban kíváncsiak, hogy ha a fekete lista alapján már büntetni fognak, akkor mire való tulajdonképpen a büntető bíróság. A jogállamokban, mint Csehszlovákia, egyedül csak a független bíróság lehet hivatott arra, hogy elbírálja azt, hogy ki és mikor lépi át az állammal szemben megkívánt lojalitás határait, de semmiesetre sem lehet ezt a nagyon is kényes és diskretionális jogot és hatalmat esetleg nacionalista szervezeteknek, avagy besúgóknak és aszanprovokátoroknak kezébe letenni, mert ez a legmesszebbmenő igazságtalanságokra és gyűlöletsugallta visszaélésekre adna alkalmat, ami az állam presztizsét hátrányos színben tüntetné föl a külföldi előtt. A tervezett fekete listát csak gonoszindulatú besúgók fogják megtölteni sokszor ártatlan emberek, tisztviselők neveivel.

Kik is kerülnek tulajdonképpen a fekete listára? Szükséges volna ezt tudni azért, hogy azok, akiknek nyilvánítását célozza ez a fekete lista, tudhassák, hogy tulajdonképpen mit is tartanak a hivatalos körök államellenes cselekedetnek. A lapok közlése szerint az egyes ellenzéki politikai pártok keretébe való tartozás, (kommunista, faszista, magyar nemzeti párt, ker. szocpárt) is olyan cselekmény egy államtisztviselő részéről, amely okot szolgáltat a fekete listára tevésnek. Arról is írják a lapok, hogy a feketelista lefektetése nemesak a jövőre szolgáló védekezés céljait szolgálja, hanem már visszamenően a múltat is büntető szankciót fog maga után vonni. Ebben a múltat szülő büntető szankcióban

van tulajdonképpen lefektetve az igazságtalanságnak a magva.

Tehát az ellenzéki politikai párthoz való tartozás államellenes cselekedet volna.

A választási törvény szerint minden polgár szabad tetszésére van bízva, hogy mely politikai párt keretében akar működni. Sőt a politikát annyira belevitték az életbe, hogy a múltban szinte lehetetlenség volt az embernek magát a politikától teljesen függetleníteni.

Hogy a jövőben ilyen politikai állásfoglalás bűn lenne, ez ellen nem teszünk kifogást, bár az ilyen megszorítása a polgári jogoknak messze van a demokrácia elvétől, azonban azt minden körülmények között igazságtalanságnak tartjuk, hogy az államellenes minősítés visszamenő hatályú legyen, és büntethető legyen egy állami tisztviselő olyan cselekedetért, ami eddig bűn számba nem jött.

Keresztény magyar ember Ön? —
Akkor fizessen elő az „ÉRSEK-
UJVÁR”-ra!

Ismét kötelezővé tették az iskolai vallásoktatást Ausztriában.

Egy egészen rövidke hír járta be a napokban Európa keresztény sajtóját. Nincs nagy jelentősége: egészen szerényen húzódik meg a világpolitika rendkívüli eseményeinek kavargásában, mégis több benne a politikai bölcsesség, mint sok más hangoskodó s érdeklődésünket maradéktalanul lekötő szenzációban.

Az osztrák kormány rendeletet adott ki, amely szerint Ausztria területén az iskolákban minden egyes tanuló ismét köteles a vallásoktatást látogatni s az istentiszteleten résztvenni.

A szociáldemokrácia sohasem esnált titkot abból, hogy ellensége a vallásnak, s ahol egyszer uralomra jutott, rendelettel parancsolta ki az istent az iskolákból. Ausztriában 1918 óta megszűnt a kötelező vallásoktatás az iskolákban s teljesen a tanulók tetszésére bízott, hogy eljárnak-e a vasárnapi istentiszteletre vagy sem. Felesleges bővebben magyarázni, milyen pusztítást vitt végbe ez az állapot az ifjúság lelki életében s mennyi rossznak, eltevedésnek lett a kútforrása. A gyermek lelke hófehér papírlap, amelyre elsősorban az iskola rója rá az élet és boldogulás törvényeit és útmutatásait. Milyen hazugnak kell lennie azonban annak az iskolának, amely-

ben az élet legfőbb törvényhozójának s a különféle emberi viszonyok legfőbb rendezőjének: az Istennek még a nevét sem szabad említeni hivatalosan? Az iskola nemesak tanít, az iskolának nevelni is kell. A nevelésnek pedig örök és változatlan igazságok alapzatán kell felépülnie, mert különben légvár lesz az egész s az iskolákból kikerülő ifjú és felnőtt talajjalul imbolyog az életben. A szenvedélyek viharai a mesterségesen támasztott anarchikus szelek úgy sodorják ide-oda, mint a gyenge nádszálat.

A jelenlegi osztrák kormány bizonyára sok keserű tapasztalatot szerzett az iskolának 15 éven keresztül tartott vallásatlanságából s az elvi meggyőződés mellett bizonyára ezek a tapasztalatok is közrejátszottak abban, hogy ilyen váratlanul ismét kötelezővé tette a vallásoktatást. Nem volna kárára az emberiségnek, hogy azok, akik egyes országokban talán éppen most forgatják fejükben a vallásatlanság megszüntetését az iskolákban, kimutatást kérnének az osztrák közoktatás vezetőjéltől azokról az „üdvös” eredményekről, amiket a vallásatlan iskolák 15 éven át produkáltak az osztrák ifjúság s rajtuk keresztül Ausztria egész polgári társadalmának kárára. (1—8.)

A vak dala.

Írta: Petrás P. Pál.

Szívdobogva hallok
A csalogány dalát,
Mámorosan érzem
Fűvek balzsamszagát.

Nem látok én többé
Sem színt, sem alakot,
Kerül engem a nap,
Mint kitört ablakot.

Többről nem tudok én,
Világtalan árva:
Lelkem két ablaka
Örökre bezárva.

Csak te maradtál meg,
Tegnap hű emléke,
Nem akarod himni,
Hogy mindennek vége!

Nem batol át rajta
Semilyen fényugár,
Hajnal rózsaujjja
Azon többé nem jár.

Most is hordod nekem
A csodás képeket,
A börtönös Jelen
Még élő Múlt neked.

Csak hangok ritmusa,
Illatok lengése
Mondja nekem milyen
Május szívverése.

Tudtam régen, milyen
Az ég mosolygása,
Az ébredő élet,
Győztes ragyogása.

Elképzelem, hogyan
Táncol tündérsereg,
De nem látom, ahogy
Virágosó pereg.

Most már csak te mondd,
Milyen kint az ünnep
S tüzei, mik nekem
Örökre letűntek.

A 21.-i passió-játékról.

A passió-játék előkészületei már a befejezéshez közelednek. Az Iparos Dalárda vezetősége fáradságot és anyagi áldozatot nem kimélve serényen dolgozik azon, hogy a Szentévi közönségének egy vallásos tárgyú színdarabot mutasson be. A mi nap megnéztem a passió-játék próbáját és meglepetéssel láttam, azt az egyesület a színdarab teljes sikere érdekében anyagi áldozatok árán

csináltat. A szereplők, kik városunk legjobb műkedvelői közül toborzódnak nagy lelkesedéssel és odaadással igyekeznek nehéz szerepeikben a legjobbat nyújtani, és amint azt a próbán láttam, ezt teljesen sikerül is elérniük. A passió-előadás iránt nemcsak városunkban, de a környéken is nagy az érdeklődés és a vidékieknek az egyesület külön előadást fog rendezni. **Figyelő.**

SBOR

Női tavaszi kabátok, férfi és fiuruhák legolcsóbb bevásárlási forrása
gyári lerakat Nové Zámky, Stefánik utca 2.
Állami, községi alkalmazottak, vasutasok, póstások 5% engedmény!
Szigorúan szabott árak! **Szolid kiszolgálás!**

Hírek

APPONYI ALBERT
VALLOMÁSAIBÓL.

„Nekem többször kínáltak, vagy kilátásba helyeztek pénzügyi színekúrát, én azonban minden ilyen felajánlást ridegen visszautasítottam. Vezető állásban levő politikusként kelléke a közönség feltétlenül abszolút bizalma. Akarmit is hoztak fel az idők folyamán ellenem, ez a bizalom velem szemben sohasem ingadozott. Abban a kiváló szerencsében részesültem, amely minden anyagi előnyt felülmúl, hogy egész politikai pályámon át erről az oldalról még csak gyanusítani sem mérészeltek.”

„Érzem, mikor körülöttem minden inog, a szilárd talajt lábaim alatt: látom az örök igazság sugarát; hallok az „örök élet ígért”, melyeket Krisztus Urunk az ő Egyházának átadott, benne sértetlenül megőriz és mindnyájunkhoz eljuttat. — Ez volt Apponyi hitvallása.

— A Simor intézeti róm. kat. leányiskola május 14-én vasárnap este 8 órai kezdettel az „Arany Oroszlán” szálló nagytermében nagyszabású színelőadást rendez. Színpadra kerül MADONNA AZ ERDŐBEN 4 fely. színmű zenével és táncokkal. A darabban előforduló jelenetek nagyon megkapók és változatosak. Igen érdekes például a cigányok jelenete, csoportosulása s a cigányesárdás. Az angyalok átvonulása az erdőben, áhítatos éneke és táncja szintén igen bájos képet nyújt. A táncokat zongorán kíséri Tomecz Magda és Csutkay Babuci, hegedül Reus Béla a Prohászka kör szalon-zenekarának karnagya és Zsilinszky Sándor egyetemi hallgatók. — Beléptidj: Földszint 5, erkély 7, állóhely 2 korona. Kérjük az intézet jóakaróit, hogy szíves megjelenésükkel bennünket megtiszteljenek.

— Spanyolországban 122 szavazattal 18 szavazat ellenében elrendelték, hogy az összes püspöki, káptalani, plebániái, szerzetesi vagyon, a templomok és paplakok mindennemű szerel, bútor, öltözet, az épületekkel együtt elfoglalandók. Sem a püspökök, sem a papok nem vihetnek el, ha elhagyják lakásukat, a rajtuk lévő ruhán kívül semmit.

— A nagyszombati Apostoli adminisztráció meghosszabbította az érsekujvári iskolaszék mandátumát egy évvel. Az itteni plebánia hivatal fölterjesztése folytán a nagyszombati püspöki hivatal 3701-1933. számú rendeletével egy évvel meghosszabbította az iskolaszék mandátumát. Erre a meghosszabbításra szükség volt, mert mostanában oly fontos dolgok kerülnek tárgyalásra, melyeknek minden napi késedelem igen nagy kárára lehetne. Azonkívül a helybeli katolikus leányiskola építésének ügye annyira bonyolult, hogy azt csakis olyan személyek vihetik tovább, akik kezdetől fogva ismerik az ügy állását. A püspöki hivatal rendelete folytán a legközelebbi iskolaszéki választás a jövő év február havában lesz megtartva.

— Szerbiában elrendelte a miniszter, hogy az összes katolikus püspökök levelét fel kell bontani, a jezsuitákat pedig ki kell kergetni az ország minden részéből. A főpásztoroknak megtiltották, hogy híveikhez körlevelet küldjenek.

Szülők figyelmébe.

Közeledik az iskolaév vége s vele együtt a gond, mit csináljunk polgári iskolát végzett leányainkkal? Városunkban van Szlovenczkó egyetlen magyar tanítvány 3 évfolyamos női szakiskolája, hol a leányok szakirányú, életrevaló kiképzésben részesülnek s az általános műveltséget is megszerzik. Vidéki növendékek a Flenger-intézet internátusában nyerhetnek elhelyezést. Érdeklődők felvilágosításért forduljanak az iskola igazgatóságához, Nové Zámky, Flenger intézet.

„Érsek-Ujvár” katolikus hetilap tekintetes Szerkesztőségének,

Helyben.

Tisztelettel kérjük b. lapjokban szerény sorainkat leközlőlni:

A múlt héten szerencsétlen körülmények folytán a Fő utcában most berendezett szabóüzletünk kigyulladt. Ezt az „Érsekujvár és Vidéke” múlt heti számában tisztességes katolikus iparos önzérzetünket sértő gúnyos elferdítéssel közölte le, miért ily úton vagyunk kénytelenek azt visszautasítani.

Nekünk kezdő iparosoknak ama kigúnyolt „öreg pamlagon” kívül még sok minden értékünk elégett, ami sajnos biztosítva nem volt tűzkár ellen, tehát nincs helye a gúnynak. Nemrég t. cikkirő úr egy hit-sorsosa tűzkárát más színben, mint egy nagy csapást és szerencsétlenséget hozta nagy cikkben! No, igen, a lóláb csakhamar kilátszik. Bizonyára a tűzoltóságot is csak azért dicsérette ki, mert azok is önkéntől tanulják legújabbban a tűzoltás magas iskoláját.

Soraink szíves leközlését köszönve vagyunk

teljes tisztelettel:

Berkes és Zrubec úri és női szabók.

Kávéházban, vendéglőben, borbélyműhelyben, minde-
nütt követeljük az

„ÉRSEK-UJVÁR”-T!

Elegánsan öltözködhet mindenki a nehéz viszonyok dacára is, mert csekély pénzért jó és divatos árut lehet venni

Melhera

ruhaszolgálat fióknál

Érsekujvár, Fő u. 9. Doszkoct házon

Ahol minden izlés kielégítést nyer!

— Hétfő délig lehet még utazási és vízumkedvezményrel utazni a Budapesti Nemzetközi Vásárra. Mint az előrelátható volt az idei Nemzetközi Vásár az évek sikerét is felülmúlja. Naponta több ezer ember egy tömeggé sodródva szemléli a kiállított áruk sokaságát és érdekességét. Az összes odautazási és vízumkedvezmények hétfő 15-én délig, a szórakozási és visszautazási kedvezmények pedig 20-ig vannak érvényben. Felvilágosítást nyújt Freund Benő cég Fő ut 11. szám alatt és a Főtéren levő üzletében. Ugyanott kaphatók a vásárigazolványok is.

— Bauer zágrábi érsek kitüntetését visszaküldte a jugoszláv királynak, mert a szerb kormány az eddiginél is erősebb üldözést indított a horvát nemzet és a katolikus egyház ellen. — A mai gerinctelen, tévőzítő, hatalom felé kacsingató világban jól esik látni ezt a férfias, elvhű, nemzetéért és egyházáért mindent feláldozni kész férfiscelekedetet.

Mindennemű ásvány- és gyógyvizeket, valamint forrástermékeket — nagyban és kicsinyben — legújabb nyosabban szállít BADIN Viktor és József ásványvizlerakata, Nové Zámky.

— Az emberiség létszáma állt a 2 milliárdot, kerekén 2.013.000.000 ember él a földön. Ebből az óriási számból Európára 506, Ázsiára 1.103, Afrikára 142, Amerikára 252, Ausztráliára 10 millió ember esik. Ne gondolja senki, hogy talán azért van annyi munkanélküli, mert sok az ember. Egyáltalán nem. A föld oly gazdag, annyit tud termelni a mai fejlett kultúra mellett, hogy még kétszerannyi embert is el tudna tartani. Nem a földben, az emberekben van a hiba.

— Vallásigazalzó előadásokat tartott a husvétünnep alatt a szovjet valamennyi rádiója, hogy a hívek lelkében megzavarja husvétünnepének magasztos hangulatát. Bármily ördögi ez a kísérlet, nem tudja az ember mosolyát elfojtani. Hol lesz akkor Sztalin és a többi szovjet vezér?, amikor néhány ezer év múlva is a mainál sokkal melegebben, erősebben száll fel az Evangélium alapján jobb emberi életet teremtő miliónok ajkáról az értük meghalt és feltámadt Krisztus dicsérete.

— Az önző kapitalizmus, 800.000 birkát öltek le és égettek el Ausztráliában az árleesés megakadályozására. Ugyanígy Braziliában 16 millió zsák kávé pusztitnak el. Hollandiában csak a közvélemény felháborodása tudta megakadályozni száz-ezer malac elégetését. Az állam vette meg az elpusztításra ítélt malacokat és szétosztotta a szegények között. Az önző kapitalista gondolkodás és a tőkeuralom önmagát öli meg, ha így folytatja tovább.

Elegáns tavaszi és nyári öltönyök, felöltők stb. mérték után a legújabb divat szerint készülnek
TAKÁCS ALBERT
úri szabónál

Nové Zámky, Komáromi u. 24.

— A Magyar Nemzeti párt országos nagygyűlése május 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz Léván, a Vigadó nagytermében. A párt érsekujvári titkársága arra kéri a párttagokat, szíveskedjenek az országos nagygyűlésen minél nagyobb számban megjelenni. Az utazásnál returjegyet kell váltani, mely kedvezményes.

— Németországban megkezdődött a máglyahalálra ítélt könyvek elégetése. A nemzeti szocialista párt eredetileg úgy tervezte, hogy az indexre tett írók és költők műveit ország-szerte május 10-én égetik el, „ünneppélyes” keretek közt. A német ifjúság egyes helyeken nem tudta kivárni az eredeti terminust és a könyvek elégetését már ma megkezdte. Így Poroszország egyes városaiban máglyára került ma mintegy 14.000 kötet, Bajorországban több mint 25.000 kötet. Az elégetett könyvek között vannak Henry Barbusse, Remarque, Thomas Mann, Bebel, Bernstein, Rathenau, Marx, Lasalle és mások művei, melyeket „undeutsch”-nak minősített és máglyára ítélt Hitler cenzora. Berlinben is összegyűjtötték már a máglyahalálra ítélt könyveket, azokat május 10-én fogják nyilvánosan elégetni.

Azok, akik ezeknek a könyveknek elégetésében kulturbotrányt látnak, ne feledjék, hogy Németország közvéleménye — nem minden alap nélkül — ezeket a nemzetköziségeket propagáló könyveket okolja a német nemzeti eszme s így Németország sírásóinak.

Csak **MAYER** cégnél **Stefánik u. 10.** vásároljuk **valódi** arany és ezüst ékszereinket és karikagyűrűinket, mert olcsók és szerencsét hoznak.

ÓRÁT

Pontosan szabályozva
Jótállás mellett.
**ZSEBÉBE
KARJÁRA
LAKÁSÁBA** pedig bútorához stílusosat harangjátékkal!

Óra és ékszer javítások szakszerűen, gyorsan és olesón készülnek!
Tekintse meg kirakataimat és raktáramat. Győződjön meg olesó áraitól! Vételkényszer nélkül.

Kis asztali órák Ké 19—
Valódi svajci zsebórák Ké 25—
14 napig járó, harangütő ingó órák Ké 180—
Valódi 14 kar. arany karórák Ké 125—
Valódi 14 kar. arany peccsétgyűrűk Ké 35—
Valódi új arany peccsétgyűrűk Ké 25—
Modern FLAP JACK puder
dobozok Ké 24—

— Gyógyszertári hír. Vasárnap, május 14-én d. u. a Masaryk—Sugár úti gyógyszerészeti szolgálatot. — Ejjeli szolgálat május hónapban szintén a Sugár úti gyógyszerészeti szolgálatban van.

— A rom. kat. magyar fiúiskola növendékeinek első szent áldozása május 14-én lesz a Ferencendiek templomában reggel 8 órakor.

— Bérmlás Naszvadon. Dr. Jantausch Pál nagyszombati püspök május 14-én, vasárnap Naszvadon nagyszámú jelentkezőnek osztja ki a bérmlás szentségét.

— Amerika és Olaszország együttműködése a londoni világgazdasági konferencián. Roosevelt amerikai elnök és az olasz pénzügyminiszter ma befejezték tanácskozásukat s azokról sajtónyilatkozatot adtak ki. A nyilatkozat lényegében a következőket tartalmazza: A londoni világgazdasági konferencián teljes összhangban fog dolgozni az amerikai és az olasz delegáció s mi el vagyunk tökéltve rá, hogy a konferencián gyors és eredményes befejezést fogunk kivívni. A konferenciának ki kell mondani az általános leszerelést is. Az érélyes hangú nyilatkozat Párisban nagy feltűnést keltett.

— Nagy tűz pusztított több nyitrai községben. A közeli Vicsápapáti községben tegnapelőtt kigyulladt Budai Eliás gazdálkodó háza. A tűz rendkívül gyorsan terjedt és sorra pusztította el a közeli gazdasági épületeket, melyekkel együtt nagymennyiségű gabona és sok gazdasági gép hamvadt el. A kár 30 ezer korona. A tűz ügyében, amely valószínűleg gyújtogatásból keletkezett, vizsgálat indult. — Cabajesápor községben kigyulladt Ligacs Márton háza, amely főbb gazdasági épülettel együtt elpusztult. — Üreg községben ismeretlen tettesek felgyújtották Kaszoba Imre házát, amely szintén elpusztult a környező gazdasági épületekkel együtt. — Bajmócon Erdődi Imre gazdaságának egy letelején keletkezett tűz, amely három holdnyi területen pusztította el a legelőt. Az anyagi kár valamennyi esetben jelentékeny.

— Plros róza, kék nefelejcs, az én címem el ne felejtse. Mert ha címem elfelejti, kárát valjra, legyen bárki. MARKSTEIN paplankészítő és ágytöltőtisztító, Nové Zámky, Komáromi utca 46. — A legnagyobb választék, a legolcsóbb árak!

— Versen gés a tengerentúli gabonaszállítványokért. Annak ellenére, hogy a gobanüzletben a tényleges exportkampány csak nehezen bontakozik ki, mégis Közép-Európa szerte hatalmas készülődés tapasztalható az egyes szállítási vállalatok között az aratás utáni nagyobb gabonaszállítványokért. Az utóbbi időben különösen nagy verseny fejlődött ki a tengerentúli búzáknak Ausztriába és Csehszlovákiába való szállításért. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a tengerentúli búzaszállítványok járvárszét elhajózták a galaci kikötőig, onnan ugyancsak víziúton feljötték Pozsonyig, Bécsig, vagy Komáromig. Csehszlovákia most minden ötezer tonnát meghaladó búzaszállítványra 30 százalékos tarifakedvezményt ad, hogy a búzaszállítványokat ezentúl a Fiume, illetve triest-i kikötőn át irányítsák. Ugyanakkor a dunai hajóstársaságok megállapodást létesítettek, — amelyről már megemlékeztünk, — amely szerint átrakodás nélkül lehet Galacból bármely dunai állomásra rakományokat feladni.

— Szívenlőtte magát egy teresienstadti magyar katona. Rosner György párkányi fiatalember Teresienstadtban töltötte katonai szolgálati idejét az ottani huszároknál, a napokban az ezredirodában szolgálati revolverrel szívenlőtte magát. Az öngyilkosság okát eddig nem tudták felderíteni. Az öngyilkos magyar katonát, akinek özvegy édesanyja él Párkányban, katonai pompával temették el.

— Felhőszakadás volt hétfő d. u. Pozsonyban. E héten Pozsonyban felhőszakadászerű eső volt. Később jég is esett borsó-, majdogyorószem nagyságban. A felhőszakadás 25 percig tartott. A jégeső néhány perc alatt elmult, de így is nagy károkat okozott a gyümölcsökben.

— Pozsonyi orvostanhallgató motorkerékpár-balesete Párkányban. Majdnem végzetes kimenetelű motorkerékpár-baleset történt tegnapelőtt a párkányi vasútállomás közelében levő Renner-téglagyár mellett. Cseker Ferenc pozsonyi orvostanhallgató akkor haladt el motorkerékpárján a téglagyár előtt, amikor a munkások távozóban voltak onnan. A motorkerékpár elütötte Dérer Jakab munkást, aki a fején, arán és kezén szenvedett súlyos sérüléseket. A karambol ügyében vizsgálat indult.

— Még ebben az évben forgalomba kerülnek az új ezüst huszkoronások. A Csehszlovák Nemzeti Bank még ebben az évben forgalomba bocsátja az új ezüst huszkoronásokat. A huszkoronások átmérője 4 milliméterrel nagyobb, mint a tízkoronásoké. Az új pénzegység Horej tanár, szobrászműve. Egyik oldalán három allegorikus alakot ábrázol: a gyáripart egy munkás, a földművelést egy szlovák paraszt, a kereskedelmet pedig Merkur szimbolizálja; itt van jelezve a pénzdaráb értéke: „20 Kč” is. Az érem másik oldala Csehszlovákia nagy címerét viseli.

Ha vérszegény, ha náthás, ha gyengének érzi magát,

igyon uradalmi burgundi vörösbort a Kis Pipa vendéglőben Uhnák István vendéglősnél.

— Fogadott, hogy Franciaország elnökének ágyában alszik. A francia köztársasági elnök rambouilleti kastélyának konyhájában hétfőn reggel ismeretlen fiatalember tartóztatott le, aki jámborul elmondotta, hogy vasárnap este barátával fogadott, hogy az éjszakát a köztársasági elnök ágyában tölti el. A fiatalembernek sikerült behatolni az ezidőszerint lakatlan kastélyba, de az este fogyasztott bor hatása alatt már a konyhában elaludt s így a fogadást elvesztette. Amikor reggel a rendőrök majtaütöttek, éppen azon volt, hogy elkészítse reggelijét.

— Legujabb angol találmány a fizető hét Londonban. Londonban a mosolygó hét, az udvariassági hét és más hasonló emberbarát mozgalmak után új tervvel foglalkoznak, amelyhez sajnos nem elegendő a nyájas mosolygás és udvariasság viselkedés. Angliában éppen úgy, mint a földteke minden más részén elharapódzott az a rossz szokás, hogy a vevők hitelbe vásárolnak és az emberi kor legvégső határáig nem fizetik ki számlájukat. Ennek a leküzdésére, most „számlafizető hétet” fognak rendezni. Ezen a héten minden vevő tartás köteleességének, hogy bevásárlásait készpénzzel fizesse ki. A kereskedők ujjonganak a boldogságtól, de hogy ez a jó ötlet sikerrel jár-e, egészen más kérdés. Az ember különös élőlény: csak akkor fizet, ha muszáj.

— Gyermekembót fogtak ki a Dunánál. Borzalmas leletre bukkantak Párkány községben. A Dunánál egy kis gyermek embót fogtak ki. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az újszülött gyermeket meggyilkolták és a holttestét a Dunába dobták. A vizsgálat megindult.

— Tűz ütött ki a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Az Ipaesarnokban, ahol a Nemzetközi Vásár bútor kiállítását rendezték be, csütörtökön este tűz ütött ki. Tizennégy kereskedő pavillonja leégett. A tűzoltóság 3 órai megfeszített munkával tudta csak a tüzet lokalizálni, de több pavillon így is megromlott. A tűzoltók és rendőrök közül hárman megsebesültek.

— Romániában kitiltották a zsidó gyógyszerészethallgatók egyesületének elnökét az ország összes egyeteméről. A kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók gyógyszerészegyesülete a közelmúltban röpiratot bocsátott ki, amely felhívja a zsidó gyógyszerészeket arra, hogy gyógyszer-társaikban csak zsidó gyógyszerészeket és gyakornokokat alkalmazzanak a jövőben. A felhívás nyilvánosságra került s a keresztény diákság részéről is ellenakciót vont maga után. A legujabb fejlemények szerint a zsidó egyetemi hallgatókat tíz napra eltanácsolták az egyetemről. Az egyetem magisztrátusa Lázár Rudolfot, a zsidó gyógyszerészethallgatók egyesületének elnökét az ország összes egyeteméről kitiltotta s az összes illegálisan működő diákegyesületet feloszlatta. Az egyetem magisztrátusa csütörtök délelőtt a továbbiak felől.

A pisztoly tréfából is elcsúszhat és tragédiát okozhat. Nagykinázsáról jelentik: Plander Lászlóné kanizsai asszony lakásán vasárnap társaság borozott. Köztük volt egy Ötvös nevű fiatalember is, aki tréfából elővette a revolvert és megkérdezte az asszonyt: nem fél-e? Ebben a pillanatban már el is dördült a lövés s az asszony éles sikollyal esett össze. Ötvös azt hitte, hogy agyonlőtte az asszonyt s azért maga ellen fordította fegyverét. A lövés talált és a tréfából súlyos tragédia lett: Ötvös holtan terült el a szobában. A megsebesült asszonyt a kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a pisztoly véletlenül sült el.

— Hány millió ember lakja a földet? 1929. év végével kitént, hogy a föld lakossága megháromszorozódott három évszázad alatt. 945 millió lakosával Ázsia a legnépesebb földrész a világon, amelyen most 1820 millió ember él. Magának Kinának a lakosságát 458 millió becsülik, ami 20 millió hihján annyit, mint Európa lakóinak száma. Északamerika 162, Afrika 140, Délamerika 71, Ausztrália pedig 9 millió lakost számlál. 1650 táján 465 millió ember lakott csak a földön. Azóta Európa lakosai meghatszörösdtek.

— Veszedelmes játék a fegyverrel. Kolárik István és Molnár István farnadi lakosok fegyverrel játszódtak. Kolárik a puskát megtöltötte és Molnárnak adta, aki pedig nem értett a fegyverhez. Tréfából ráfogta a mellette álló Molnár Lajosra: „Vigyázz, mert lelöllek!” — mondta és a fegyver abban a pillanatban már el is sült, súlyos sérülést ejtve a gyantlan Molnár Lajoson. A komáromi bíróság gondatlanságból származó súlyos testi sértés vétsége miatt elítélte Molnár Istvánt és Kolárik Istvánt 2—2 heti fogságra és 100—100 korona pénzbüntetésre.

— A bankkamat dupláját kaphatja pénzére, ha megbízható keresztény magyar hivatalnoknak saját telken leendő építésre kölcsönt ad. Cím megtudható a kiadóban. Törökaszaló utca 32.

— A felrobbant petróleumbajó felrobbantott egy másik hajót a Dunán. Braiából jelentik, hogy a Maraton vontatóhajón, amely egy athéni kereskedő tulajdonát képezi, hétfőn tűz ütött ki. A hajó petróleumot vett fel, de a vezeték eközben elromlott s a kőolaj meggyült, a gépház egy petróleum lámpájától. Hatalmas robbanás keletkezett, amely az egész gépházat összerombolta és lángbaborította a hajót. A személyzet vízbeugrással menekült. A közelben foglalatostudó munkások elválták a hajó köteleit, mire az a nyílt Dunára sodródott. Itt egy másik vontatóhajóba ütközött, mely szintén tüzet fogott s most már két hajó égett a Dunán közepén. Erre több hajó sietett segítségükre, de nem sikerült partra vontatni a két égő vontatógőzöst. Reggel felrobbant a két hajó kárája, majd menthetlenül alámentek. A kár meghaladja a tízmillió leit.

Katolikus magyar ember lapja az „ERSEK-UJVÁR”!

Nyilttér*

Nyilttérkozat.

A Pozsonyban megjelenő „Magyar Ujság” május 11-i számában, a 8. oldalon azt írja, hogy én morvaországi származású vagyok és hogy a zsidókérdésről kiadott röpiratomat a hatóság elkobozta. Ki kell jelentenem, hogy a Magyar Ujság eme híradása hazugság. Ugyanis én tősgyökeres szlovenszkói nemesi családból származom. A hatóság pedig csak az első röpiratomat kobozta el. A zsidókérdésről kiadott második röpiratomat a hatóság el nem kobozta. Annak terjesztésére engedélyt is adott. Ezért ezt a röpiratot bárki bátran birtokába veheti.

Érsekújvár, 1933. május 12.

Krajcsi Ede.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— A esaló mészáros. Kuncski József helybeli mészáros több dísznő vásárolt össze és azok árát tulajdonosaiknak nem fizette ki, hanem ismeretlen helyre távozott el. A esendőrség kéri mindazokat, kiket Kuncski megkárosított, jelentsék be a helybeli esendőrlaktanyában.

Anyakönyvi kivonat

1933. május 4-től 1933. május 11-ig

Születtek: Quitt Ede f. Miklós, Czuesor József I. Mária, Hertzka Samuel f. Emil.

Házasságot kötöttek: polg. Dr. Goldmann Grünfeld Géza Szélig Máriával, egyh.: Csermák Jenő Jelinek Vlastával, Raeciczki Mátyás Rata Máriával.

Meghaltak: Honfi Jánosné 80 éves, özv. Adler Fülöpné 78 éves, Kliment Rezső 46 éves.

Rádió mozi műsora.

Május 13. és 14-én, szombaton este 9 órakor és vasárnap 5. 7 és 9 órakor Amerikai Paramount film

Ma esokol Párizs
főszerepekben: Jenny Jugó, Tibor v. Halmai.

Szombaton és vasárnap fellép
Mr. Thyrsus fakir művész.
Helyárak 50 fillérrel emelve.
Szombat—vasárnap 3 órakor
Egy szenvedély asszonya
Amerikai néma film.

Sajtógyűlés Pereden.

Impozáns keretek között óriási sikerrel folyt le a f. 7-én délután Pereden megtartott kat. sajtógyűlésen.

A délelőtti istentiszteleten és a gyönyörű kálváriai bucsún lélekben felmagasztosult hívek szomjas áhítattal hallgatták meg a kat. sajtó farradhatatlan harcosainak fejtegetéseit, melynek nyomán tudatára értek a katolikus sajtó fontosságának, mely egyedül van hivatva összefogni a híveket a katolikus világnézet megtartására és kipítésére. Hogy a szónokok által elvetett mag jó talajra talált, fényesen bizonyítja az, hogy lapunkat nagy lekesedéssel fogadták és a gyűlés utáni napokban is állandóan szaporodott az érdeklődők száma.

Pered községe valóban követésre méltó példáját adta annak, hogy katolikus érdekeinket eskis úgy tudjuk megvédelmezni, ha nem elég szünk meg a templomi katolicizmussal, hanem áldozatok árán is, tettekkel is katolikusoknak valljuk magunkat s egy emberként szállunk sikra a katolikus világnézetünk kiépítéséért küzdő lapunk megerősítésére.

Szeretettel köszönlünk titeket kedves peredi Testvéreink! A ti lelkesedétek csak fokozza bennünk az erőt és munkakedvet kitűzött céljaink kersztülvitelére és kérünk beneteket, hogy minden, a katolikus érdekeket szolgáló ügyetekkel bizalommal forduljatok Szerkesztőségünkhöz.

A magyar hadifoglyok szerepe az orosz forradalomban.

Irta: Horváth István.

A szélrózsa minden irányában szét-szört és tehetetlenségre kárhozott orosz emigráció sajtója az utóbbi időben ismétellen szemrehányással illetve a magyarságot, hogy Lenin hadseregének élesapatait hadifoglyokból vörös katonákká átvedlett magyar önkéntesek képezték, sőt azt állítja, hogy a népbiztosok testőrei is csaknem kizárólag magyarok voltak s az az őrség szintén legnagyobb részt magyar fiúkból állt, amely a cárt és családját oly hajmeresztő kegyetlenséggel felkoncolta. Leginkább azt nehezményezi azonban, hogy a bolsevikok nehéz tűzérének és rohamapatainak nemcsak a legénysége, hanem a tisztjei is túlnyomó többségben magyar hadifoglyok voltak, amiért is Kolcsák, Denikin és Wrangel tábornokok ellenforradalmi vállalkozásainak fiaskója oroszlátrészben a magyar hadifoglyoknak köszönhető.

Merész vád, de nem állítható, hogy híjján van minden igazságnak. Merész, mert tudvalévő, hogy a magyar hadifoglyok a vörös operációs hadseregben csak néhány dandárral voltak képviselve, de tagadhatatlan, hogy tűzéréjük példás precizitása és rohamapataink mindent elsöprő elánja a többi csapatostek harci erejét messze túlszárnyalta.

De a magyar hadifoglyok ezen szerepléséért a vádaskodók csak magukra vehetnek, mert az akkori orosz társadalom azon rétegeihez tartoztak, amelyek a magyar hadifoglyokban nem szánandó embertársat láttak, hanem csak „bjesenűj szabak”-nak, azaz veszett kutyának nevezték és mint ilyen kezelték is.

Igaz, hogy ez viszont részben csak a habsburgi diplomácia bűnös politikájára vezetendő vissza. Az átkos emlékü ancieenne regime vétke volt, hogy az orosz iskolákban a pedagógusok a kettős monarchiáról csak mint Osztrák Birodalomról emlékeztek meg, amelyekben a magyar a cigánnyal egyenértékű teljesen kulturálan, nomád néptörzset képez, mely a rablásán kívül csak halászatot és vadászattal foglalkozik, nyers húst eszik és azt a nyerge alatt teszi porhanyóssá.

A monarchiának ez a degenerált diplomáciája tehát ravasz számítással a magyart másfél ezredével viszállókat a világtörténelem kódos homályába, csak azért, hogy Ausztria a Kelet előtt, mint oszthatatlan, egységes és erős „Gesamtmonarchie” szerepelhessen. És az oroszokat ezen ideológiájukban a magyarral szemben ellenséges érzületű más nemzetiségű hadifoglyok még megerősítették.

Igy történhetett meg többek között az a nevezetesnek látszó, de lényegében elszomorító abszurditás, hogy az orosz sajtó a kizárólag magyar honvédek által védelmezett Bródi város eleste után írt beszámolójában a hős honvédeket kannibáloknak aposztrofálta, akiknek legendás győztesei nem a haláltmegvető vitézség, hanem a vadállat ösztönös kegyetlenségének fogalomkörébe esnek, mert állandóan delirizált állapotban vannak, de nem az alkoholtól, hanem az ellenség kiszívott vérértől. A folyóiratok krónikájukat természetesen illusztrálták is. Az egyik ilyen kép egy földreperget kőzát ábrázol, akit egy honvéd rohamkésével szívszúrta s most a véres kését nyalogatja, míg egy társa a kozák szívből kibuggyanó vért habzsolja.

Az orosz sajtónak és a társadalmi egyesületeknek ezen a hatóság által szabadalmazott kollektív uszítása az újságolvasó közönség és különösen a városok félműveft lakossága körében érthető animozitást és bosszúvágyat szült. A közvélemény tehát a legkevésbé sem háborodott fel azon, hogy a katonai hatóságok a magyar hadifoglyokat, mint közönsé-

ges martalókat kezelték, a más nemzetiségű hadifoglyoktól elkülönítették, Azsia legtávolabbeső és leg-egészségtelenebb vidékein internálták és illetményeiket, sőt hazulról kapott küldeményeiket is egyszerűen elsikkasztották.

A kegyetlen bánásmód legbrutálisabb kilengései, a betegségek, az éhség, a fényítő táborok börtöneinek, az Ural hegység és szibériai bányáknak döglés, gyilkos, mikróbákkal telített levegője, Turkesztán és Bokhara hőségpokla s a baromi kényszermunka megharmadolták a harc-terén már amugy is nagyon megrészt sorainkat és abból a földből, ahol hajdan az ősök bölcsője ringott, a késői unokák végelethatalatlan sívár temetője lett, amelynek jeltelen és behorpadt tömegsírjai felett a magyarság könnyező génüsa virraszt.

Ebben az apokalyptikus atmoszférában a forradalom vészharangjainak megkondulása a magyar hadifoglyoknak megváltást jelentett. Mert hisz a forradalom tüzet és vért okádó lavináját az orosz nép jogsztott és rabszolga sorshán szülődő nyomorult páriái indították meg azok ellen, akik nemesak a hadifoglyok hóhérai, hanem már egy év-vezred óta a saját népüknek is kért-hetetlen zsarnokai voltak.

Érthető tehát, hogy Lenin szözeata, amellyel a hadifoglyokat a vörös hadseregbe invitálta, a magyar hadifogly tiszték és legénység között egyaránt élnék visszhangra talált. Mert ez a lépés nemesak sorsváltó-zást jelentett nekik, hanem az élet megmentésének a reményét csillogtatta meg előttük. Azét az életét, amelyet állati süllyedsége dacára még mindig az Isten legértékesebb ajándékának tekintettek és göresös akarattal kapaszkodtak belé. Mert ez az élet a fogolytáborok és munkahelyek poklában mindig csak egy gyöngye fonálon függött s annak megőrzésére a front legalább ötven százalékkal kedvezőbb esélyeket nyújtott.

Elvközösségből a magyar hadifoglyoknak csak elenyésző kis töredéke lépett a forradalmi hadseregbe, míg túlnyomó többségét az élniakarás s az elhagyott család és szülőföld utáni szívszorvasztó nosztalgia terelte a vörösök táborába.

És mi várt a hadifoglyokra itt...?

A tiszték két fokozattal magasabb rangot kaptak. Tehát a hadnagy százados, a százados pedig alezredes lett és rendszerint a vezérkarba lett beosztva. A legénység tetves rongyait vadonatúj mundúrral cserélte fel, rendes hadiszoldot és kitünő élelmezést kapott. A rettegett kanesuka most neki is felszereléséhez tartozott és azokon csatogtatta, akik azelőtt az ő hátán szántottak sebeket vele. De mindenek felett az újból visszanyert mozgási szabadságot értékelte legtöbbször és érthető, hogy milyen esodálatos lelki és fizikai metamorfózist idézett elő benne az az élenken tudatos érzés, hogy az állati

Kertnyitás.

Van szerencsém tisztelt vendégeimet, kedves ismerőseimet, tisztelt barátaimat értesíteni, hogy

Fő út 17. számú vendéglőmben lévő kerthelyiséget május 1-én megnyitottam.

Kitünő italok, pontos kiszolgálás. Zenét Kolompár Józsa szolgáltatja.

Kiváló tisztelettel
HORVÁTH FERENC

KÖLCSÖNÖK

Kinevezett állami, városi, községi alkalmazottaknak kongruás lelkészek, tanárok, tanítók, vasutasok, postások, járási, adóhivatali, járásbíróági és más tisztviselőknak, nyugdíjasoknak is

Ké 1000 — 5000-ig kereset és életbiztosítás nélkül

Ké 1000 — 15000-ig keresettel életbiztosítás nélkül

Ké 1000 — 15000-ig életbiztosítással kereset nélkül

Ké 15000 — 30000-ig keresettel és életbiztosítással

minden ingatlan biztosíték nélkül, gyorsan, előzékeny feltételes és olesó kamat mellett folyósíttatnak. Általános nyomtatott kölcsönfeltételek Ké 5 — válaszbélyeg ellenében.

„CREDIT” hitelszerző iroda
Nové Zámky, Postafiók 24.

sorból ismét az ember nivójára emelkedett.

Igy lettek a magyar hadifoglyok az orosz vörös forradalomnak aktív résztvevői anélkül, hogy elvben a hívei lettek volna. Tehát nem voltak forradalmárok és faji erényük, hogy mint katonák idegen zsoldban is hivatásuknak a magaslatán álltak.

A cári abszolizmus végrehajtó közegei az ellenforradalom sikerének szempontjából súlyos taktikai hibát követtek már azzal a drákói szigorral és embertelen bánásmóddal is, amelyben a magyar hadifoglyokat részesítették, de a legnagyobb és következményeiben végzetes baklövés akkor történt részükről, amikor az ellenforradalmi csapatok kudarcia okozta gyűlölet és bosszúállás ördögötől ösztökélve, néhány magyar hadifoglyt tábor felperzselték és a védetlen hadifoglyokat halomra lövették. Erre a híre a többi táborok magyar hadifoglyai táborait mene-

külésszerűleg elhagyták és természetesen, hogy csak a vörös csapatoknál kereshettek menedéket.

Az orosz emigráció sajtónak szemrehányásai tehát nem helytállóak, de bizonyos mértékben koncedálható az a megállapítása, hogy az esetben, ha a magyar hadifoglyok történetesen nem a bolsevisták, hanem az ellenforradalmárok seregeiben harcoltak volna, úgy ma talán nem Stalin volna az orosz birodalom teljhatalmú diktátora és lehetséges, hogy egész Európa politikai és gazdasági viszonyai is máskéft alakultak volna.

Ezek a vörös hadseregnél zsoldban állott magyar hadifoglyok túlnyomó többségben visszatértek hazájukba, a kommunizmus elvei nem fertőzték meg őket, s ma ismét azok az istenfélő hívei az egyháznak, akik akkor voltak, mikor a világháború démonja szeretteik köréből kiragadta őket.

A szlovenszkói nem állami nyugdíjas tanítók egyesülete

folyó hó 7-én tartotta tisztújító közgyűlését Bratislavában. — Az évi jelentés legfontosabb pontja, az egyesület elhunyt elnökeinek elbűsűztatása volt, méltó kertek között emlékezve meg a megboldogult érdemeiről, ki minden erejét, idejét a nyugdíjas tanítók ügyeinek szentelte és nem nyugodott addig, míg egyen-jogúságot ki nem vívta. — Legyen emléke áldott közöttünk, míg csak egy öreg nyugdíjas él. — A közgyűlés felállással fejezte ki mély gyászát és elhatározta, hogy a megboldogult hervadhatatlan érdemei jegyzőkönyvben örökíttessenek meg. Ugyancsak nagy részvételt keltett a jelentés további része, mely 32 nyugdíjostól elhunytáról emlékezett meg, kiket szintén az elmúlt évben ragadott ki az éltök sorából a kértelhetlen halál.

Az egyesület sokat fáradozott és tett a nem állami nyugdíjas tanítók érdekében, midőn az egyenjogúsítás kivívása által biztosította azoknak megélhetését. Az évi jelentés leg-szomorubb pontja volt tehát azon méltatlanság leszögezése, hogy a nyugdíjas tanítók közül számosan jelentették be az egyesületből való kilépésüket. Ez a hálátlanság, hogy ne mondjuk cinizmus valóban gondolkodóba ejt. Egy pár év elegendő volt ahhoz, hogy ellelejtsek azt, mit tett az egyesület értük? Téves azt hinni, hogy az egyesületre szükség nincs. Itt van a régi nyugdíjas tanítók utolsó korosztálya, kiknek egyenjogúsítása a folyó évben lett volna esedékes. Ezekről sem szabad megfeledkezni, mert mi már élvezük a felemelt nyugdíjat. Ki fog értük harcolni, ha az egyesület felbomlik? A legmesszebbmenő támogatás illeti meg azt az egyesületet, mely ily nemes célokért küzd és melyért a nyug. tanítók életük végéig hálaival tartoznak.

Az évi jelentés letárgyalása után tisztújítás következett, melynek során az elhunyt Kubány Lajos elnök helyett, méltó utódul Vanek Gáspár nyug. igazg. tanító, érsekújvári la-

kózt választotta meg a közgyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel.

Az Érsekújvárott lakó nyugdíjas tanítók közül megválasztattak még: Lemény János bizottsági tagul és Plichta János számvizsgálónak.

A nem állami nyugdíjas tanítók, tanítónők és tanító-özvegyek ezúton is felhívhatnak, hogy bármely ügyükben, mely nyugdíjukat illeti, bizalommal forduljanak új elnökünkhöz, Janek Gáspárhoz (lakik: Érsekújvár, Gázgyár utca 9). Az érsekújvári nyugdíjas tanítók épen a könnyebb érintkezés szempontjából felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül helyi csoportot óhajtanának alkotni, hogy előforduló esetekben egyes nyug. kartársaknak tanácsal szolgálhassanak s ügyük előbbrevitelében őket támogathassák. A helyi csoportba jelentkezni lehet személyesen, vagy levelező lapon Plichta János nyug. kartársnál (Kórház u. 5-7) Levelezőlapon való jelentkezés esetén, kérjük a pontos lakcímet is megadni. Jelentkezésre minden helybeli nyugdíjas Kartársat felkérünk!

Ha sok pénzt akar megtakarítani.

mielőtt bútort vesz, tekintse meg bútorraktáramat. — Keményfa és puhafa bútorok nagy választékban. — Kedvező részletfizetésre is. —

Prohászka Mihály
asztalos mesternél

Érsekújvár, Andódi ut 16.

Érsekújvár és környéke egyetlen keresztény magyar lapja az

„ÉRSEK-UJVÁR”

Hirdessen az „Érsek-Ujvár”-ban!

Májusról

irjak neked, arra kértél, hogy oly szép-e most is a májusunk, mint valamikor régen? — En szívesen írok neked:

— Olyan a májusunk, mint valamikor régen. Épen úgy pompázik az orgona; a gyöngyvirág . . . Minden, minden csupa virág, kábitó illatár . . .

Az akáclobos utcák éppenny megtelemek édes illattal és szelid vasárnapestéken most is kiülnek a jó nénikék a házelőtty kispadra beszélgetni.

A határ is a régi. Szorgos kezek munkája most is átváltoztatja ringó kalásztengerré és a pacsirta éppenny úgy száll az ég felé, dalolva. A jó öreg Nyitra is esendesen kanyarog, göresös fűzfákkal szegélyezett zöld partjai közt.

Régi a Berek is. Ozondus levegőjében százféle illattár. Holdvilágos estéken éppenny úgy dalol a csalóány . . .

Régi a város is: A kicsiny házak, a sudár templomtorony. A harang éppenny ünnepélyességgel hív misére. Vasárnap megtelik a templom ünnep-löklökkel. A piac, a korszó, mind-mind a régi . . . és esténként vidám ajkáról még dal is fakad . . .

A május a régi. Ragyogóan szép, gyönyörű!

Csak az én szívem nem a régi! Hiába van május, virágillat, verőfényes nap sugar, pacsirtadal és ezer élethimnusz . . . az én szívem mégsem a régi, az én szívem mégis sa-jog és fáj . . .

(der.)

Ünnep Kőbölkuton.

Május 7-én sok helyen ültek ünnepet: Ujvárbán hazavárták a sas-vári búcsúsokat, Udvardon lelkesen zajlott le a kálvária búcsú. Pereden nagyhatású sajtógyűlés volt, de Kőbölküt sem maradt el a többi mögött.

Itt is ünnepet ültek szépét, lélekemelőt. Szt. Ferenc Atya, a nagy, a csodás kezdte meg itt hódításait. 60 testvér lépett alá az oltár elé, hogy átvegyék a III. Rend bűnbánó ruháját, hogy hűséget ígérjenek szt. Ferenc áldott kezei által az Istennek. Az áhitat meghatott csendje lengte körül a hívek szívét, mikor Főtiszt. P. Vilmos mély átérzéssel szólott az igazi ferences szellemről, melyet az ujonctestvéreknek otthonossá kell tenniük falujukban. Éppen delet harangoztak, amikor végetért a meghatott szertartás.

Litánia után volt az ujoncok első gyűlése, melyet Vanek Vilmos és Bellák Adrien III. rendi testvérek tartottak. Utána keresztzentelés volt a falu határában, melyet szintén Főtisztelendő P. Vilmos tartott mély hatású beszéd kíséretében. „Nézzetek a keresztre — mondotta többek közt — ha elfáradtok a nehéz életharuban, ha úgy érzitek, hogy nem bírtok tovább, hozzátok ide könnyeiteket, szívetek fájdalmát és vigaszt, enyhülést nyertek itt a szenvedő Krisztus lábainál. Könnyekig meghatott volt, amikor a falu aprajánagyja, ifjak és vénék, gyermekek és asszonyok áhitatos tisztelettel csókolták sorra az ujonnan felszentelt keresztet.

Ezzel befejezést is nyert a kedves ünnep, de mégsem, mert a vége ott zajlott le a kőbölkúti kis állomáson, ahol sok szerető szív lobogtatta fehér kendőjét az Ujvárra induló vonat után, mely elvitte azokat, akik elhőzták és ott hagyták Assisi szent Ferenc csodás szellemét.

Az udvardi kálvária búcsúja

főlségesen sikerült az elmúlt vasárnapon. Több mint 36 községből, száz-as csoportokban sereglettek össze a búcsújárók s átlagos becsülés szerint az idegenek száma túlhaladta a tízezeret. Reggel borongós idő mutatkozott s általános a föllevés, hogy sokan az esőtől félve visszamaradtak, különben még jóval többen lettek volna. Azoknak száma, akik a szentgyónás és áldozáshoz járultak, a kétezer meghaladja s ezen szentségek kiosztásánál az érsekújvári szentfere-rendi atyák is közreműködtek. A körmenet fél 10 óra tájban indult el a templomból. Megkapóan kedves jelenség volt a szentkereszt ere-klye kísérete. Az élő virágok közé vánkora helyeztet szentkereszt ere-klyét ugyanis hófehér ruhába öltözött nagyleányok csoportra vitte s a tiszt-legények kivont kardokkal kísérték.

A kálváriára érve, Siposs Antal es-peres-plebános megkapóan érdekes beszédben vázolta a nagy nap jelentőségét s a Szentatyának azon külö-nös kegyességét, hogy Udvard köz-ségének szülöttje dr. Galla Ferenc, Rómában tartózkodó pápai titkos ka-marás közbenjárására szentkereszt ere-klyével tüntete ki Udvard ös-régi, messze híres kálváriáját. A beláthatalan tömeg aztán a stációk előtt elvonulva Siposs Antal plebános vezetésével elvégezte a keresztúti új-tatosságot. Eseményszámba menő nagy jelentősége volt az ünnepé-lynek P. Górnay Grácián érsekújvári ferenc-rendi házfőnök ünnepi beszéde. Nem maradt szem szárazon, meggyő-ződéstől áthatott, tartalmas beszéde alatt. — Szentbeszéde végén ezer és ezer férfikar emlékedet a levegőbe,

akik esküvel kötelezték magukat, hogy a szentkereszt eszméihez életük végéig hűek maradnak.

Az ünnepélyes szentmisét szt. Már-ton kápolnájában az esp. plebános végezte, amely alatt Dinnyés Károly igazg. kántortanító erre az alkalom-ra betanított énekeket adott elő válo-gatot vegyeskarával. Szentmise után a szentkereszt ereklye tiszteleté kö-vetkezett. Másfél óránál tovább tar-tott, míg azok, akik türelmesek ma-radtak, végig vonultak s esőkkajkkal illethették. 2 óra felé járt már az idő, amikor a körmenet, úgy amint kivonult, ismét a templomba vissza-térhetett, ahol szentségi áldásban ré-szesültek. Hosszú időkre emlékeze-tes, kedves napja marad az elmúlt vasárnap mindazoknak, akik az ud-vardi kálvária búcsún résztvettek.

Eladó ház

Szlovák utca 52 számú ház, mely áll több mint egy hold területen 2 szoba 2 konyha 1 kamra és 1 istállóból. Bővebbet Horváth u. 5. szám alatt lehet megtudni.

Keresztény összefogásban van az erők! Az

„Érsek-Ujvár”
a keresztény összefogás
hirdetője!

Kiadó üzlethelyiségek.

A Simor intézet épületében levő III. és IV. számú **üzlethelyiség** kiadó. Közlelbbi adatok az intézetben tudhatók meg.

Nyitott szemmel

A szlovenszkoí magyar ujságírás ismét megörvendeztetett(?) egy új napilappal. A „feltámadás” napján indult s ezért szinte vártunk tőle valamit, de csalatkoztunk, mert az új lap új szellem hangoztatása mellett ugyanazon nyomokon halad, mint gyászosemlékü elődei (A Reggel, A Nap), a klikk-rendszer teljes érvényesítésével. Már a megindulás előtt és születésekor sokat írtak róla; jót, rosszat. Mi ezt egyáltalán nem vesszük figyelembe, egyedül az eddig megjelent lapszámok alapján vonjuk le a következtetést s tárjuk a katolikus magyarság elé tájékoztatásul. Az új lap nagy beharangozása mellett sem hozott új szellemet a szlovenszkoí magyar ujságírásba. Hogy mennyire és mily módozatokkal szolgálja a kisebbségi magyarság ér-dekeit, már az első számból megismerhetjük, akiknek szerencsénk volt olvasni (s kiknek nem volt). Szerkesztői a szlovenszkoí magyarság előtt állandó pálfordulásaikkal lejáratták magukat. Ilyen nemzetmentőknek nehezen (a józanok egy-általán nem) hiszünk. A liberális szellemben megírt lap nem válik kisebbségi magyarságunk dicsőségére, de a legesekélyebb hasznára sem. Akik a katolizmust szélsőségesnek nevezik s detektív regényekkel terjesztik a magyar kultúrát, azok nem szolgálhatják a kisebbségi magyarság érdekeit. Ezek szerint nekik minden jó, nekünk azonban nem!

A NEMETORSZÁGI ZSIDÓBOJ-KOTTRÓL nagyon szétágazók a vélemények. Egy katolikus ujság zsidó olvasója írja, hogy őt ebben a kérdésben nem a Hitlerék viselkedése háborítja fel, hanem a zsidóké. Hiszen maguknak ártanak vele, ha nemzetközi hatalomként játszó ki magukat azoknak a zsidóknak a védelmére, akik a kommunizmussal egy követ fújnak! Mi szükség van erre? Mi szükség éppen a zsidók, a becsületes zsidók érdekében? Az antiszemizmussal leküzdésében nem az a mód, hogy még jobban felszítjuk a lángjait, hanem, hogy iparkodunk lohasztani azokat. A komoly és erkölcsi alapon álló zsidóság tagad-jon meg minden közösséget a felforgatókkal s akkor nemcsak a vendég-látó nemzetekkel tesz jót, hanem

mindenekelőtt önmagával. S akkor Hitleréknek sem lesz módjuk arra, hogy megbélyegző és gyűlölet szító ellenintézkedéseket tegyenek.

Diesérendő tűzoltóságunknak ama törekvése, hogy katolikus vallási körmeneteinken, ünnepségeinken a zászló alatt részt vesz, diszörtséget áll és a rendfenntartást is végzi. Szép is a tűzoltólegénységétől, hogy katolikus vallási meggyőződését ezzel is kifejezésre juttatja.

Annál visszatetszőbb azonban az új városi tűzoltóparancsnoknak viselkedése, aki zsidó léteire odafura-kodik kat. egyházi szertartásaink alatt a kat. tűzoltólegénységhez és ott civilruhába öltözödvé intézkedik és rendelkezik.

Ugy tudjuk, van tűzoltógnak helyettes parancsnoka is, aki egyházi szertartások alatt a nem katolikus parancsnokot helyettesítheti és nincs szükség arra, hogy ilyen alkalmakkor közfeltűnést keltsen a parancsnok megjelenésével. — Amennyiben nem volna, csak körül kell nézni és városunk 18.000 katolikus között könnyen található.

Csendes bojkott volt a felelet lapunkkal szemben a zsidóság részéről azért, mert mertük írni az igazságot. Ugyanis a németországi eseményekkel kapcsolatosan megemlítettük, hogy amikor Mexikóban, Spanyolországban, Magyarországon és Oroszországban keresztényüldözés volt, akkor a liberális zsidó sajtó egy hangot sem hallatott. De amikor Németországban a bolszeizmussal szembeni védekezés céljából zsidó ellenes bojkottot rendeztek, akkor az egész világ liberális sajtója riadót fújt. Meg mertük ezt az igazságot írni és erre az érsekújvári zsidóság azzal felelt, hogy azt a néhány lekötött hirdetését is megvonta lapunktól. Vagyis más szóval minket helyezett bojkott alá.

Nem baj. Mi nem félünk és nem fogjuk fellármáznai az ország kereszténységét. Eddig is tiszta bort öntöttünk a pohárba, ezután is azt tesszük. Mindenki menjen a maga útján . . .

Mi csak tanulunk a zsidóságtól. Megtanuljuk a keresztény összefogást és erősödik keresztény öntudatunk.

Könyvismertetés.

A Sajó-Vidék legújabb kiadványa:

Novellás kötet. Sztójka Sándor munkácsi püspök előszavával. Sajó-Vidék, Rožnava-Rozsnyó kiadása. — Ára 10.— Ké.

Mondy Miklós franciskai gör kat. plebános neve előnyösen ismert az ország irodalmi köreiből. Írásai az ország legjobb katolikus írói közé emelték őt. Pár évvel ezelőtt megjelent elbeszélés-kötete, a Krisztussal Krisztusért, nemcsak az ország területén, hanem külföldön is jelentős sikert és elismerést ért el. Mondy Miklós gondolatgazdag s nagyon termékeny író. Szinte hétről-hétre jelent meg írása az Uj Szív, Katolikus Lelkipásztor, Krisztus Királysága és számos más lap hasábjain s széles körben feltűnést keltenek.

Az „Egy a szükséges!” 15 gyönyörű elbeszélését tartalmazza az illusztris írónak. Valamennyi csupa élet és melegség. Megfogja az olvasó lelkét, lebilincseli és meggyőzi. Mondy Miklós az ő közvetlen, kedves stílusával gyönyörködteve vési bele a szívekbe a legnagyobb és legfontosabb igazságokat. Látszik, hogy ismeri az életet és mint jó lelkipásztor ismeri a lelkeket is. A szórakozásokért élő modern embernek szórakozást nyújt, de vele együtt az Egy a szükségeset is. A vallásos irodalom igazi nyeresége Mondy Miklós új könyve, amelynek megkapó és szebb-nél-sebb gondolatokban gazdag előszavát maga Sztójka Sándor (mun-

kácsi püspök írta. A könyv művészi címlapja Kuttán J. ungvári festőművész kezét dicséri, az izléses kiállításért pedig a rozsnyói Sajó-Vidék nyomdáját illeti elismerés.

—A spanyolországi események új-ra beigazolták a Rafols-jövendölések hitelességét. Szinte megdöbbentő pontossággal teljesednek be a megjósolt események. A Rafols jövendölések kaphatók a Sajó-Vidék könyvkereskedésében füzetenként 1 koronáért.

Humor.

Egyszerű szer.

I. kocavadász: Hogy van az, hogy mostanában már nem lősz meg hajtókat, holott azelőtt minden héten megesset veled?

II. kocavadász: Hát tudod, az ellen egyszerű szerem van. Vaktöltést teszek a puskámba — sörét nélkül.

Önismeret.

— Hogyan? Ön azt meri állítani, hogy olyan vadászkutyája is van, amely több ésszel bír a gazdájánál?

— Merem állítani, mert nekem is van egy ilyen kutyám.

Derék állat.

Az erdész dieséri vizsláját. Fil-lakszot.

— Milyen okos állat! Ha néha kelletnél többet iszom, előre fut és állhatosan esahol, míg kijön a feleségem. Aztán hamis nyomra vezet és én szépen beosonhatok a házba.

Közegészségügy.

—000—

Vigyázat! Életveszélyes!

A nyár közeledésével mindjobban időszerűvé válik arra gondolni, hogy egészségünk a nyári hónapok alatt sokkal nagyobb veszélynek van kitéve, mint az év más időszakában. Ezek a veszélyek ott settenkednek körülöttünk az étkezés minden pillanatában, amikor pedig legtöbb ember a legkevésbé gondolkozik, mert a táplálkozás szükséges és nagyon is egyéni procedúrája annyira lekötí az étkező ember figyelmét, hogy minden egyébre gondol, csak éppen azokra a veszélyekre nem, amelyek reá leskelődnek.

A magasfeszültségű villamosvezeték oszlopain ott látjuk a veszélyre figyelmeztető halálfejet és alig akad józaneszű ember, aki áthágná e figyelmeztetések korlátait. A gyógyszeres egyes fajtáihoz — mérgező hatásuk miatt — csak korlátozott mennyiségben juthatnak hozzá az emberek, csak éppen a baktériumok millióival fertőzött ételek használatakor hiányzanak előtőlünk a veszélyre figyelmeztető táblák: **Vigyázat! — Életveszélyes!**

Miért van az, hogy a kultúra viszonylagosan magas fokán álló ember épen a legfontosabbra, a fertőzés veszélyeire nem gondol, vagy legalább is nem gondol eléggé, pedig beigazolt tény, hogy a legtöbb súlyos és következményeiben végzetes betegségek csiráit a táplálkozás pillanatában veszi magához az ember. Ez onnan van, mert az emberiség a kulturát rosszul s csupán szellemi vonatkozásban értelmezi, pedig a higiénia, az egészségügy a kultúrának annyira nélkülözhetetlen tartozéka, hogy enélkül emberi kultúrától beszélni nem lehet.

Azt tudni kellene mindenkinek, hogy megszámlálhatatlan a különféle bacillusoknak a száma, amelyek a helytelenül kezelt élelmiszerekben és italokban tenyészenek és az étkezés folyamán az alkalomra várnak, hogy szervezetünkbe jutva folytassák a magunkhoz vett ételben már megindított életfolyamatok fokozott kifejlődését. Pedig ezekről a fertőző bacillusokról, még az úgynevezett, művelt társadalmi rétegeknek is hiányos ismeretei vannak, annál is inkább tájékozatlan a nagyközönség, amely a legjobb esetben a környezetében szembeötülő piszkot találja visszatartósnak, de azt is csak mint látványt és nem mint egészségügyi anomáliát.

De esoda-e, ha az emberek nem szentelnek eléggé figyelmet a közegészségügyre, amikor általában a hivatalok sinesnek eléggé áthatva ennek a problémának a fontosságától.

Itt van például többek között a nyár folyamán legfontosabb közegészségügyi cikkünk, a víz és jég. Két olyan cikk, amelyeket ha nem tartanak eléggé tisztán, a legkönynyben és legsúlyosabban fertőznek és okozói lesznek a diftéria, a tífusz, a paratífusz, a skarlát és annyi sok más súlyos betegségnek és járványnak.

Ugyan mikor gondolnak a közegészségügyre hivatott őrök arra, hogy a nyár folyamán fontos két közegészségügyi cikk ne az egészségre ártalmas és veszélyes formában jusson a közforgalomba?

Egy angol orvosi szaklapban olvastam, hogy egy londoni orvos baktériológiai vizsgálat alá vette a londoni utcai jégárusoknál kapható jeget, és megállapította, hogy a 35 jégminta közül 33 esetben a jég minden köbcentiméterjében egy milliárd az egészségre ártalmas különféle bacillus hemzsegett s köztük olyanok is, amelyek a legborzasztóbb betegségeknek a terjesztői. A laikus emberek azt gondolják, hogy a fagyás következtében a bacillusok elpusztulnak s így a jégben fertőző bacillusok nem élhetnek. Ez nagy tévedés, mert a kémiai megállapítás szerint a fagy a bacillusokat nem pusztítja el, hanem csak megdermeszti és azok, mihelyt megfelelő hőmérsékletre jutnak, azonnal virulenssé válnak és megkezdik újból fertőző tevékenységüket. Az angol közegészségügyi minisztérium a vegyvizsgálatok alapján okulva, nem is várta magára sokáig, hanem szigorú rendelettel megtiltotta a jégvermekben télen fölraktározott, úgynevezett természetes jégnek közforgalomban való eladását és csupán műjég árusítását engedélyezte, ezt is csak a higiénikus szabályok betartása mellett. Angliához hasonló intézkedést tett folyamatba újabban Magyarország is.

A múlt évben városunkban is árusítottak olyan jeget, amely a vegyvizsgálat szerint a legveszélyesebb fertőző bacillusokat tartalmazta. A vegyvizsgálat után az árusítás be is tiltott, — Most volna itt az ideje, ha az illetékes körök, a természetes jégnek árusítását egyszersmindenkorra betiltanák, mert a jégvermekben télen felraktározott jég mind fertőző és a legnagyobb veszélyt rejti magában. Különösen indokolt volna ez olyan városokban, ahol a jégzsükségletet a műjéggvárnak ellátják.

Ugyanez a helyzet a legtöbb város vizszolgáltatásával is, és nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy alig elképzelhető fontosabb hatósági intézkedés annál, hogy a város lakói eleget gondoskodjanak a víz tisztaságát és egészségügyileg kifogástalan ivóvizet. Ez egyik elsőrendű kötelessége a városvezetőnek, még elsőbrendű a nyitott vízártok befödésénél is, mert ezek csak a környékre lehetnek veszélyt hozók, addig az egészségtelen víz az egész város lakóinak egészségét teszi kockára.

Jöjjön tehát mielőbb a második sőt a harmadik ártézi kút.

Nem lehet eléggé nagy gondot fordítani a közfogyasztásra bocsájtott húsneműek árusítására sem. Nem tartjuk helyénvalónak a húsnak utcai árusítását sem. Ezt már legtöbb városban betiltották, mert egészségügyi szempontból föltötte veszélyes. A fullasztó nyári hőségben a döglégyektől megszállott és a szél által felvihartott szennyes porral megfertőzött hús semmiesetre sem higiénikus látvány, pedig ezek közül egyik-másik: pl. szalonna, kolbászfélék stb. a vidékiek által így a porral, és legyekből beszennyezve fogyasztódik el és a hatósági engedélyezés mellett lesz a járványok okozója.

Nem kevésbé fontos a tej, vaj, és egyéb élelmiszerek árusításának kérdése sem. Természetesen az volna a legideálisabb állapot, ha ezen élelmiszerek egy ilyen nagy város-

ban, mint Érsekújvár, erre a célra szolgáló zárt árucsarnokban volnának elárúsíthatók.

A víz, a jég, a hús tej és vajtermékeknek a közegészségügy érdekében föltétlenül szabályozandó forgalmán kívül, természetesen van még sok egészségügyi szabály, melyeknek be nem tartása már csak közvetve káros és mint magán érdek inkább az egyes ember jóérzésétől és intelligenciájától függ azoknak betartása.

Ilyen elemi szabály az étkezés előtti kézmosás. Sok ember el sem hiszi, hogy a kézen és a porusokon baktériológiai vizsgálat szerint az összes elképzelhető bacillusok millió tanyáznak, melyeket az emberi kéz a kézfogások és a különféle tárgyak megérintése által szed fel. Ezek a bacillusok milliók a kézzel közvetlenül jutnak a szájjüregbe és onnan a szervezetbe, ahol a legkisebb hajlamosság mellett fertőző és romboló munkájukat megkezdik.

A hús megmosás, főzés, vagy sütés előtt, szintén a legelőnyösebb rendszabály, amely nélkül a fertőzés ellen való védekezés el sem képzelhető.

Szagot árasztó, vagy romlott hús még megfelelő megtisztítás után sem használható étkezési célokra a fertőzés súlyos veszélye nélkül. Ne higyjünk az olyan beszédnek, hogy a közismert vándorcigányok sok döngőt megesznek és mégis semmi bajuk. Hogy ezek a félvad emberek nem igen válogatósak, azt tudjuk, de hogy semmi bajuk nincsen tőle, azt komolyan senki se hiszi el. Sőt köztudomású az, hogy ez a faj nagy szaporasága ellenére, kápisztulóban van, ami csakis a fertőzött húsneműekkel való táplálkozásnak tudható be.

A mosdatlan gyümölcs élvezése szintén közvetlen veszélyt rejti magában, mert a gyümölcs héja a fertőző csiráknek közismert melegágya.

Az ember a legnagyobb óvatossága mellett is ki van téve a fertőzés veszélyének és nem tudja, hogy mikor veszi magához a halált okozó bacillusokat. Ezért rendkívül fontos, hogy a hatóságok a saját hatáskörükben, a száraz paragrafusoktól függetlenül intézkedjenek a közegészségügy érdekében, sürgősen és radikálisan, az egyes ember pedig jól felfogott érdekében a legnagyobb körültekintéssel kövesse az egészségügyi és higiéniai szabályait, hogy elejét vehessük a nyári hónapokban mindig visszatérő pusztító járványos betegségeknek.

TORÓDJUNK ADÓÜGYUNKKEL.

A FÖLDADÓ-KATASZTER képezi a földadó előírásának alapját. Minden telekkönyvi betétről készül egy kataszteri birtokív, melyen a földtulajdonos neve, a föld telekkönyvi betét és parcellaszáma, osztályozása, helye (dülő), területe és kataszteri tisztajövedelme pontosan fel van tüntetve. A kataszteri birtokívek a kataszteri hivatalban vannak elhelyezve és hivatalos napokon (kedden és pénteken) délelőtt a földtulajdonosok által megtekinthetők.

A telekkönyvi változások (adásvétel, ajándék, öröklés) átvezetésével telekkönyvi végzés állítatik ki, melynek egy-egy példánya megküldetik az érdekelt feleknek, de egyúttal a kataszteri hivatalnak is és az a változásokat a kataszteri birtokívekben szintén átvezeti. A birtokívek minden évben egyszer átkerülnek az állami adóhivatalhoz, ahol az adókönyvben egyes adófizetők számláján a változást szintén átvezetik.

Az adókönyvben minden adófizetőnél csupán a kataszteri birtokívek száma és azoknak tisztajövedelme van feljegyezve. A kataszteri tisztajövedelem alapján van előírva a földadó.

Ha az adófizető tudni akarja, hogy földadója milyen alapon van előírva, elmegy az állami adóhivatalba és ott kikéri az adókönyvbe bejegyzett kataszteri birtokív számait és azoknak tisztajövedelmét. Ezzel aztán elmegy a kataszteri hivatalba, megkereseti a feljegyzett birtokíveket, megvizsgálja abban a dülő, terület és tisztajövedelem szerint az adatokat. Ha úgy találja, hogy a föld saját tulajdona és a terület, valamint a tisztajövedelem egyezik, akkor nyugodt lehet abban, hogy földadója hibátlanul van előírva. Ha eltérést észlelne, több földet találna, vagy hiányt állapítana meg a földmennyiségét illetőleg, akkor reklamációját meg kell tennie a kataszteri hivatalban.

Mivel a telekkönyvi változások átvezetése nélkül a kataszter kiigazítása sem történhetik meg, abban az esetben, ha változásunk van, nézzünk utána annak, hogy a telekkönyvi végzés mielőbb ki legyen adva és átkerüljön a kataszteri hivatalba is. Így nem fog megtörténni az az eset, hogy egy eladott, vagy átadott föld után még három évig is fizetünk kell az adót.

Meghívó.

A perbeteli r. kat. elemi népiskola tantestülete f. hó 14-én, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel

Arany János

emlékünnepélyt rendez, melyre szeretettel mindenkit meghívunk.

Műsor:

1. A toronyban delet harangoznak... 3 szözlamban éneklí a kar.
 2. Emlékezés Arany Jánosról. — Felolvassa: Váczy J. íg. tanító.
 3. Kondorosi csárda mellett... 3 szözlamban éneklí a kar.
 4. „Tetemrehívás” melodráma. — Előadja: Fellner R. tanítónő és zongorán kíséri Vajda Gy. kántortanító.
 5. A tudós macskája. — Szavalja: Lengyel Vince.
 6. Családi kör. — Szavalja: Lacza Irma.
 7. Élőkép a családi körből.
 8. Ahol én elmegyek... egyveleg. Éneklí a kar.
 9. „Fülemile”. Színmű 3 felvonásban. Arany J. verse alapján írta Stampay J. kántortanító.
 10. Esteledik szöl a gulya kólopja... egyveleg. Éneklí a kar.
 11. Magyartánc.
 12. „Ujévi jelenet”. Vigjáték 1 felvonásban. Arany J. verse alapján írta: Stampay J.
- Helyárok: I. hely 4, II. hely 2, állólóhely 1 korona.

Keresztény magyarságunknak új vára, erőssége az

„Érsek-Ujvár”

Alljon be várunk védőseregébe!

Athenaeum sorozat legújabb könyvei

J. Deval:

„A préda” diszkötésben Ké 12.— Ezen könyvek borítólappairól levágott 12 drb. könyvszelvényért kap cégünknel

1 drb. ingyenpéldányt!

Fr. Werfel: Barbara. diszkötésben vaskos kötet Ké 18.— Legközelebb megjelenik:

Erdős Renée: Hajnali harangszó (Két fiatal hajnali fényben fürdő szerelmi élete)

Kaphatók:

Takács és Jaksics cégnél.

Nové Zámky, Stefánik u. 9.

A leghosszabb utakat is

könnyen, megbízhatóan megteheti KERÉKPÁRON, melyet beszerezhet nagy választékban és olcsón

Bujárek szaküzletében

Nové Zámky, Stefánikova ul. 38.

Közigazdaság.

A sikeres almatermelés titka.

A gyümölcs ma már nem esemege, hanem az okosan táplálkozó ember mindennapos élelmiszere. Ezért az izletes, egészséges, féregmentes gyümölcs — különösen a téli alma — keresett és jól megfizetett cikk.

Azonban a gyümölcsöt is gondos kezelésben kell részesíteni, akárcsak pl. a szőlőt, mégpedig télen-nyáron. Egyetlen védekezési munka elmulasztása vagy megkésése több évre érezhető káros hatását.

Egy nemrég rendezett gyümölcskiállításán egy szőlőgazdaság 12 fajtából álló téli almacsoportjával nagy feltűnést keltett. Egyesek el sem akarták hinni, hogy „saját” termésről van szó, amíg a gyümölcsészet vezetője a siker titkát el nem árulta. És beszélt:

A gyümölcsfák tavasszal évről-évre szép termést ígértek. Augusztus végére azonban 4—5-szöri arzénos permetezés ellenére, almamoly rágottan a földre hullott a termés. Míg 1930-ban a gyümölcsös kezelése fokozott óvatossággal történt: télen koronaritkítás, csurgó alatt ásás, dendrinézés; tavasszal rovarok és gombák ellen első permetezés rézkén-arzén tartalmú lével elvirágzás után, második permetezés ugyanazon keverék töményebb oldatával két hét múlva. Ennek elvégzése után pár nap múlva tartott vizsgálatkor kitűnt, hogy az almamoly első nemzedéke a kelyheken keresztül már befurakodott a gyümölcsbe. Az almamoly elleni védekezés tehát nem sikerült. Mégis elvégezték a további (3—5.) permetezéseket is a második permetezéskor használt erősségű oldattal, mégpedig háromhetes időközökben. A nagyobb termést ígérő fák július elején és végén a tányérba 200—300 l. vizet kaptak.

Az ötszöri, alaposan végzett permetezés ellenére a kukacos alma hullása július elején megkezdődött, majd egy augusztusi vihar az egész termést leseperte. A lehullott termésnek mintegy 20 százaléka volt féregmentes. Hogy ez lehullott, annak az volt az oka, hogy a gyümölcs nagyon lazán tapadt az ágakra. Ennek okát vízhiányban vagy táplálkozási zavarban keresték. Mivel a vihar előtt kétszer öntözték a fákat, a vízhiány ebben az esetben nem foroghatott fenn, legfeljebb az öntözés helytelen keresztülvitele. Tényleg, a tányérba, közvetlen a törzs tövébe, azaz helytelenül történt az öntözés, mert ott lett volna helyén, ahol a fa hajszálgyökerei vannak: a korona esugója alatt.

A kudarcot követő évben, 1931-ben szabályos téli kezelés után a permetezések idejének helyes meghatározására fektették a súlyt. Az első permetezést almamoly és gombabetegek ellen (1/2% rézgalic — 1/2% szulfarol, 1/2% urániazöld) közvetlenül a virágszirom lehullása után végezték. Mivel a szíromhullás az egyes fajtáknál más időpontban következik be, az egyes fajták per-

metezése külön, a megfelelő időpontban történt. Az első permetezés után hat nap múlva 1—1/2—1/3%-os keverési arányú lével permeteztek másodszer, ügyelve arra, hogy a permetlé behatoljon az apró gyümölcsök kelyheibe és pedig oly mennyiségben, hogy a kehelyesészek megteljenek. Az almamoly első nemzedéke ugyanis a kelyheken keresztül furakodik a gyümölcsbe. A második permetezést azonban okvetlenül addig kell végezni, amíg a kehely nyitott s azért a permetezéshez a virágzás utáni 5—7 nap a legmegfelelőbb, mert az alma és körtefánál a kelyhek a virágzás utáni 9—10 napon már bezárulnak. Ezért volt sikertelen az előző évi második permetezés, amely az elsőt két hét múlva követte. Akí tehát a gyümölcstermést az almamolytól meg akarja menteni, a kelyhek záródása előtt okvetlenül kétszer, mégpedig a szíromhullás után 6 napos időközben permetezzen. Egyedül a szíromhullás után permetezés nem nyújt teljes védelmet.

A következő három permetezés a második után háromhetes időközökben történt, a második permetezéskor használt erősségű oldattal.

Az öntözés, amire a szárazság miatt ismét szükség volt, szintén helyes megoldást nyert. Két alkalommal, a nedvkeresés második időszakában: július első és augusztus első felében kaptak vizet a fák, mégpedig a korona alatti terület körül harmadán arányosan elhelyezett kis gödrökbe. Az öntöző vízbe 6 százalékos erjesztett marhatrágya került. A fák tehát elegendő nedvességet és táplálékot kaptak, aminek következtében olyan erősen tapadt a szépen fejlett termés a fákra, hogy még a legerősebb viharok sem tehettek benne kárt.

Mindezek alapján a férgesedés 1 százalék sem volt; a 13—14 éves almafák között több olyan is akadt, amelyen 150 kg. (95 százalékban I. osztályú) alma termett. Ez az eredmény, hogy okszerűsége törekvő gyümölcsfákkal odaadón és hozzáértéssel foglalkozni nagyon is érdemes!

TERMÉNYÁRAK.

POZSONYI TERMÉNYTŐZSDE:		
Buza 78—81 kg-os	160—164	
" " 76 kg-os	152—155	
Rozs	86—87	
Arpa	92—95	
Zab	70—73	
Tengeri (csöves)	80—81	
Buza- és rozskorpa	50—52	
Buza- és rozstakarmányliszt	70—75	
Buza dara	268—275	
Buza liszt 00g	255—265	

Irányzat: Nyugodt üzlet, változatlan áruk mellett.

Rádió műsor:

Vasárnap, május 14.

BUDAPEST. 8.45: Hírek. 9.10—9.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az egyetemi templomból. Szentbeszéd mond dr. Tóth Tihamér. A szentbeszéd mise után van. Énekelnek a Központi Papnevelő Intézet növendégei dr. Koudelka Géza vezetésével. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Magócs Károly kerületi központi lelkész. 1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30—3.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 3: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 3.45—4.50: Rádióüzenetek

a Nemzetközi Vásárról. 4.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Zsolt Nándor. 6.20: Liber Endre, Budapesti székesfőváros alpolgármesterének előadása az „Anyák napja”-ról. 6.50: Gödöllői Sport- és Ióversenyeredmények. 8: Salamon Béla vidám eszege. 8.30: „Liszt Ferenc”. Hangjáték 3 részben. Irta K. Halász Gyula és Kristóf Károly. Zenéjét Liszt, Beethoven, Wagner és Reisz műveiből összeállította és zongorán előadja Stefániai Imre. Rendező Csanády György és K. Halász Gyula. Utána kb. 10.25: Pontos időjelzés, sporteredmények, hírek. — Majd: Bondy László szalon- és jazz-

zenekara a Bodó-kávéházból. 11.10: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara a Bodó-kávéházból.

Hétfő, május 15.

BUDAPEST. 6.45: Torna. 9.45: Hírek. 10: 1. „Novara” csatája. 2. Mi újság a rádió körül (felolvasás). — Közben: Columbia-gramofonlemez. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15—11.55-ig Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Czicza József és cigányzenekara. Közben 12.30: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.15—2.30-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzetközi vásárról. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5. asszonyok tanácsadója. 5.30: Házi-kvintett. 6.10: Német nyelvoktatás. 6.40: Bertha István szalonzenekara. 7.50: Terménytőzsdei árak. 8: Liszt Ferenc világnézete. Előadás. 8.30: Direner Gusztáv és Murgács Kálmán szerzeményei. Előadja Nagy Izabella és Cselényi József. 9.30: Pontos időjelzés, hírek. 9.45: Gramofonlemez. 10.45: Fenntartva a Nemzetközi Liszt Ferenc-zongora hangverseny résztvevői részére.

Kedd, május 16.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: Vas Gereben vidám írásából. Felolvasás. Utána Gramofonlemez. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05: A m. kir. Mária Terézia I. honv. gyezed. zenekarának hangversenye. 12.30: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána gramofonlemez. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 4: Szikszai Horváth Lajos és cigányzenekara. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A zenebohócok. Novella. 5.30: Hermann Pál gondolkázik, zongorán kísért Polgár Tibor. 6: A Gerle 13 útja. Bisits Tibor előadása. 6.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 7.50: Terménytőzsdei árak. 8: Liszt Ferenc zongora, hangverseny közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Guttenberg György szalonzenekara és Kóczé Antal cigányzenekara. Kalmár Pál énekszámaival.

Szeda, május 17.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Régi magyar konyha. 2. Bélyeggyűjtés. Felolvasás. Közben: Gramofonlemez. 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05: Zenekari hangverseny. 12.30: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Utána Eugen Stepat orosz balalajka-zenekara. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 3.30: A rádió diáklórája. 4: Isten verebei. Novella. 5: Vadászletények Kis-Ázsiában. Előadás. 5.30 Bachmann-jazz a Rajna-parkból Fekete Pál énekszámaival. 6: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Bura Károly és cigányzenekara. 7.20: Tanul a tömeg. Révész Béla előadása. 7.50: Terménytőzsdei árak. 8: Liszt Ferenc zongora hangverseny közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Bura Károly és cigányzenekara hangversenye.

ÜZENETEK.

Világkörűl utazók. Kérdésére közöljük, hogy az Érsekújvár és Vidéke munkatársa és két társa által rendezett világkörűl utazás már befejeződött. A világkörűl utazók egészen Pozsonyig eljutottak, ahonnan előtűnt ismeretlen okok miatt visszafordultak. Azaz a három utas közül kettő visszatért, a harmadik pedig Pozsonyban maradt.

Házbéradó. A fizetési meghagyáson feltüntetett adóköteles jövedelemben nemcsak a tényleg befolyt

Csütörtök, május 18.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Orosz elbeszélések. 2. Tíz perc virágápolás. Felolvasás. Közben Gramofonlemez. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05: Magyar Cserkész Szövetség műsoros előadása. 12.30: Hírek. Utána Veszprémi Farkas Vince és cigányzenekara. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 4: Havas István ifjúsági előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádió előadás-sorozata. A havi vakság megítélése tenyésztési szempontból. 5.30: Goda Gizella énekel, zongorán kísért Polgár Tibor. 6: A budai török fürdők. 6.30 Egy óra Ázsiában. Gramofonrevü. 7.30: Terménytőzsdei árak. 7.45: Anyanyelvünk. Előadás. 8.15: Diszhangverseny. A nemzetközi Liszt zongora hangverseny záróünnepélye. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Szórátkoztató zene.

Péntek, május 19.

BUDAPEST. 6.45: Torna. 9.45: Hírek. 10: Hírek. 10: Törky ezredes az olaszok hőse. 2. Csokonai versek. Közben Columbia gramofonlemez. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05: His Masters Voice gramofonlemez. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 1.30: Testnevelési előadás. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 3.30: A rádió diáklórája. 4: A pápaság szerepe a magyarság önvédelmi küzdelmeiben. Előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: 36. Rác Laci cigányzenekara. 5.45: Gyorsíró tanfolyam. 6.10: A szélkakas. Bónyi Adorján elbeszélése. 6.40: A magyar népdal. Előadás, eredeti fonograf-felvételekkel. 7.25: Németh Mária énekel. 8: Terménytőzsdei árak. 8.10: Vigjáték előadás a stúdióból. A házasságok az éghen kötetnek. Vigjáték 3 felvonásban. Utána: kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bodrics Béla és cigányzenekara hangversenye. Közben: 10.45: Dr. József főherceg francia nyelvű előadás. 11.30: Pátria-jazz Szántó Gyula énekszámaival.

Szombat, május 20.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Petőfi gyorskoeciján. 2. Mai kis lexikon. Felolvasás. Közben: Gramofonlemez. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05: Szervánszky-szalonzenekar. 12.30: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás jelentés. Utána. Németh Anna zongorázik, Lorré Eva énekel. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 4: Rádióélet meseórája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Operatrészetek. A. M. Kir. Operaház tagjainak alakult zenekar hangversenye. 6: Rádió amatőr-pósta. 6.30: Rác Lajos és cigányzenekara. 7.15: Terménytőzsdei árak. 7.25: A M. Kir. Operaház előadásának közvetítése Turandot. Dalmú 3 felvonásban. Az I. felvonás után: A rádió külügyi negyedórája. A II. felvonás után: Pontos időjelzés, hírek, löversenyeredmények. Majd a közönség kedvenc gramofonlemezei:

lakkér, hanem a saját lakás felbecsült lakbérértéke is bennfoglaltatik. B. figyelmébe ajánljuk lapunk április 30-i számát, ahol a „Törődjünk adóügyünkkel” című rovatunkban kimerítően foglalkoztunk a házbéradóval.

Sz. I. Érsekújvár. Vallásos tárgyú versikéje mély érzést áru el. 15 életévhez mérten dícséretet érdemel. Bár a gondolatai szépek, a verseléshez szükséges technikai készsége még hiányzik.

Ne csak olvassa, hanem terjessze is az „ERSEK-UJVÁR”-t!

SPORT

Déli kerület Nyugatmagyarország 4:5 (3:1)

A Pápan lejátszott válogatott mérkőzésen az érsekújvári kerület csapata megérdemelt vereséget szenvedett a nyugatmagyarországi válogatottaktól.

Déli kerület csapat az alábbi felállításban szerepelt:
Balogh, Heidecker—Molnár, Néder I. Keller, Martinovics, Ondruska, Halász, Szigeti, Kovács, Gyuresák.

A csapatot ünnepélyes külsőségek között, magyaros vendégszeretettel fogadták. Az elhangzott üdvözlő beszédek után Nyugatmagyarország kezd és az erős ellen szél dacára is sikerül már a 4. percben egy büntető 11-est kibarcolniok, mit mellőlőnek. Most azután Dél csapata erős ellen-támadásba kezd és Szigeti—Kovács—Gyuresák belső trió szép összjátékkal Szigeti révén megszerzi az első gólt 1:0. A 25. percben Dél már 2:0-ra vezet, mit pár perce múlva Neumann 2:1-re javít. Dél állandó erős ostrom alatt tartja a pápaiak kapuját és a 32. percben Ha-

lász bombalövésével beállítja az első féldő eredményét.

A második féldőben Dél csapata dacára az erős ellenszélnek tovább támad, de a pártos hazai bírő minden támadást megakaszt és két 11-es megítélésével sikerült nekik kiegyenlíteni 3:3. A győztes góllért erős küzdelem fejlődik ki, mit Szigetinek sikerül is elérni 4:3. Azonban a 40-ik percben Neumann újból kiegyenlít, sőt a mérkőzés befejezése előtti percben a győzelmet is megszerzi.

A Déli ker. csapata kiforrottabb, szebb focit játszott, minden támadása veszélyes volt és vereségét csak a hazai pártos bírónak köszönheti.

Nyugatmagyarországi csapat széteső egyetlen játékaival nem volt egyenrangú ellenfél.

Az újvári kerület csapatában minden ember megfelelt posztján legjobb volt a csatársorban a belső trió Szigeti—Kovács—Martinovics, a védelemben Néder I. és Heidecker.

II. oszt. Déli kerület-Nyugatmagyarország 1:2 (1:2).

Bíró: Reif Komárom.

A kerületek II. garnitúrája a komáromi találkozás váratlanul jó és szép játékot nyújtott. Mindkét csapat egyformán kivette részét a küz-

delemből. Nyugatmagyarország csapata szép lapos stílusú játékaival megérdemelte a győzelmet.

Nyugati kerület-Zsupa 6:2 (3:2) Pozsony.

A pozsonyi örök riválisok vasárnapi mérkőzése végre meghozta a rég várt kerületi győzelmet, amiben a pozsonyi magyar csapatok gyenge formája miatt még a legfanatikusabb és legoptimistább drukkerék sem mertek még titokban sem gondolni. A papírforma szerint zsupa

3-4 gólos győzelme volt várható. A mutatott játék alapján a kerület megérdemelte eme régóhajtott győzelmét, mivel a szlovenszkozi magyar labdarúgóspport tekintélyén ejtett csorbákat sikerült kicsiszolni.

A kerület csapatából kiűnt Ménesi—Fürst és Porubszki szép játéka.

Firenzében. Olaszország—Csehszlovákia 2:0. Európa kupa.

Prágában: Olaszország—Csehszlovákia II. garnitúra 2:1 (0:0).

Európa Kupa állása:

1. Olaszország	2	2	0	0	5:0	4
2. Csehszlovákia	1	0	0	1	0:2	0
3. Svájc	1	0	0	1	0:3	0
4. Magyarország	—	—	—	—	1	—
5. Ausztria	—	—	—	—	—	—

Budapest:

1. oszt. profi liga:	KFC—Vágsellye SC.
Ferencváros—Boeska 1:0 (0:0).	DAC—IFC.
Budai 11—Attila 3:1 (2:1)	Galántai SE—LTE.

Ujpest—Somogy 4:0 (2:0)

Kispest—Soroksár 2:2 (1:0).

Többheti stagnálás után megindulnak az újvári kerület bajnoki mérkőzései:

Vasárnapi program:

Érsekújvárott: Délután 5 órakor 6.50. 4. 2.50 koronás helyárrakkal ÉSE—DSE Diószeg I. oszt. bajnoki. — Egyébb bajnoki mérkőzések:

KFC—Vágsellye SC.
DAC—IFC.
Galántai SE—LTE.

Születésnap köszöntő.

Nem mindennapi felköszöntőben részesült szerkesztő bizottságunk egyik szorgalmas tagja, aki volt zivés rendelkezésünkre bocsájtani ezt a verses prózát, amiből a baráti szeretet megnyilatkozását látjuk.

Uram, uram — jegyző uram — tudja-e mi az a makadám? — Biz ez csak olyan verses próza ám! — Itt küldök belőlük egyet — izelje csak meg mint a ropogós meggyet.

MÁKADÁM.

Gyere elő Pegazus paripám — lettem most könyvem meg pipám — felülök rád, mint költő, mert szívem melege szembeötlő. — Mit akarsz te vén gazdám? — hisz látod, girhes az én bordám — ötven éve már, hogy rám se gondoltál — minden buzgalmat inaimból kioltottál.

Ne haragudj, kedves paripám — neked adom cukrom, zabom, szénám — fel az angyalokhoz repülj, repülj velem — kiknek életében örömmöt lelem — mert tiszta szívük tele van szeretettel — égő lelük sok nemes tettel.

Hát csak elő, paripám, a régi buzgalommal — repülj, repülj, repülj a régi tüzes irammal — meg se állunk a színes szívárványig — ezen szá-

guldunk fel a legszebb csillagig. — oda, ahol az ember szívét az angyalok melegítik — hidegségét forró üstben hevítik — ahol az angyalok tüzes kohóban a szívét addig kalapálják — míg saját szívükhöz hasonlóknak nem találják.

Amikor a kohóban szívem is forró lett a szeretettől — amikor az én szívem is tüzes lett az angyali érzelmektől — amikor az én szívem is ragyog fényesen — leszálunk paripám, újra a szívárványon kényesen — nehogy csepp is szivemből kilocsanjon, — vagy egy kedves érzelem belőle kipoltyanjon. —

Aztán elmegyünk lassan Ujvárbá — mert ütött már a várva-várt óra, — kedves barátom születésnapját ülik lenn a földön — sok jó kívánság kell az emberek szívében!

Ott, ahol Takátsék háza van — megállsz, kedves paripám, lassan — ne toporzékolj, zajt, lármát nem eszálván — nehogy megijedjenek: tüzes paripán vén embert látván. — Én majd tisztelettel bemegyek a lakásba — te meg künn állsz tisztelettel háptádkban — és ami jót, szépet hoztunk a távolból — ami igaz szeretet kiárad szivemből — meghajolva átadom Takáts Lajosnak — jó szívű kedves barátomnak. —

Rövid hírek a nagyvilágból:

Ausztriában nagy idegesség uralkodik. A kormány a nemzeti szocialisták puccskisérletétől fél. — Lengyelország és Németország között közeledés jön létre. A francia sajtó gyanakodva fogadja ezt a közeledést. — Romániában egyhangú lelkesedéssel választották meg Vajdát a nemzeti-parasztpárt elnökévé. — Egy német püspök nyilatkozata szerint a Hitler-mozgalomról elterjedt fantasztikus hírek nem felelnek meg a valóságnak. Hitler forradalma, mondja a német püspök, nem rombol, hanem épít. — A budapesti nemzetközi vásár baromfikiállítását a magyar baromfitenyésztés imponáló fejlettségét mutatta be. — Németországban önként csatlakozott egy milliós taglétszámú munkásszövetség a nemzeti munkabizottsághoz. — Olaszország egy balkánblokkot tervez a kisantant ellensúlyozására. — Magyarországot újabb leszerelés alá veszik, amennyiben a csendőrség, határ és vámőrség létszámát is beleszámítják a tényleges állományba. — Innsbruckban nagy tüntetések voltak. A katonaság géppuskákkal vonult ki, hogy a tüntetőket szétkergesse, de a vízfecskendők eredményesen megelőzték a fegyveres beavatkozást. — Mihály vajda román trónörökös kíséretével több napot töltött Budapesten. — A tizedik Olasz—Csehszlovák mérkőzésen az olaszok 2:0 arányban győztek. — Gáll Ferenc az ismert székely festő képeivel nagy sikert aratott Rómában egy kiállításon. — Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a kisantanttal kereskedelmi kapcsolatokat akar létesíteni. Erre a célra Magyarországon külön minisztériumot akar szervezni. — Franciaország nem akarja megfizetni Amerikának háborús adósságait. — Németország csak a békemódosítás ellenében hajlandó résztvenni a világ-gazdasági konferencián. — A magyar dalosifjúság július 31-ére, Petőfi halála évfordulójára dalos ünnepet akar rendezni Szegesváron. — Kolozsváron diákzavargások voltak, melyben a román diákság a numerus clausus bevezetését követelte. — A békeszerződés revíziójának előretörése ellen tovább gátat vetni nem lehet, mondta Szent-Iványi József a képviselőház külügyi vitájában. — Még a jubiláris vásár kerteit is meghaladják az idej budapesti nemzetközi vásár méretei. — Az osztrák keresztényszocialista párt nem tűri, hogy Ausztria Németország gyarmatává váljék, mondotta Schuschnig igazságminister. — Moscsieskit újramegválasztották a lengyel köztársaság elnökévé. — A csehszlovák újságírók szindikátusa állást foglalt a szigorított sajtónovella ellen. — Németországban nagyon sok politikai öngyilkosság fordult elő. — Franciaország berlini követe lépéseket tett, hogy kormánya nevében tiltakozzék a francia lapok Németországból való kitértés ellen. — Ötven poszonyi szlovák diák háromnapos tanulmányútra ment Budapestre. A magyar főiskolai ifjúság testvéri vendégszeretettel fogadta a szlovák diákokat. — Szovjetország a távol keleten veszít pozíciójából, amennyiben beleegyeznek a mandzsuriai vasút eladásába. — Gajda az állambírósgal előtt megtagadot minden közönséget a puccsistákkal. — A német-francia határon súlyos határc incidensek voltak. — A londoni világkonferencián Imrédy Béla és Kánya Kálmán miniszterek fogják képviselni Magyarországot. — Az amerikai út eredménytelensége miatt Herriot és Daladier között kitört az ellentét. — Magyarországon hadikölcsönrel is lehet adót fizetni. — Zgarzynski Stanislav repülőkapitány utcaj öltözetben és puha kalapban 19 és fél óra alatt átrepülte az Atlanti-óceánt. Kóladó, esőkoládé és narancsos víz volt egyetlen tápláléka a bátor repülőnek. — Az osztrák kormány kellemetlen idegenekként kezeli a Bécsbe érkező német minisztereket. — Az öt nagyhatalom külön konferencián óhajta elhárítani a lefegyverzési konferencia újabb akadályait. — Dunaszerdahely mellett a vándorcigányok meggyilkolták és kirabolták Patócs Rudolf nyéki gazdát. A község igazgató-tanítója, Rehorovszky Rezső nyomozta ki a csallóközi magyar gazda gyilkosait. A csendőrség a rablógyilkosokat letartóztatták. — Nagy változások lesznek a román diplomáciai karban. Lugoseanu kereskedelmi miniszter lesz a római követ. — Drámai izgalom tárgyalások folynak a leszerelési konferencián. Semmi egyetértési kísérletnek nincs sikere, borotvaélen táncol a háború és béke kérdése. — A német centrum felajánlotta a bíróalmi kormányval való együttműködést. — A bajor püspökök körlevele elismeri a nemzeti mozgalom érdemeit, de az egyháznak, iskolának szabadságot kíván. — Komoly hírek és találgatások indultak meg a prágai expozé nyomán. Beneš cseh külügyminiszter a békerrevízió ellenértékét úgy érti, hogy a csehek hajlandók volnának a határvonalat Szobtól Párkányig hátravonni, ha ezzel szemben egy más, stratégiailag értékes határkiigazítást kapnának. — Schmittpauly német publicista nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében előadást tartott Magyarországon az új Középeurópáról. — Esküvője napján agyonlőtte a hugát egy szatmári rendőr. Gondatlanságból okozott emberölésért tizenöt napra ítélték a bíróság. — A Budapesti Nemzetközi vásárt az első két napon több mint százezer ember nézte meg. — Lefoglalták a németországi szociáldemokrata párt sokmillióos vagyonát. — Német hivatalos jelentés szerint a német munkanélküliek száma 714.000-rel csökkent. — Kedden három fejet csapott le a bakó Németországban. Az elítéltek nyugodtan mentek a halálba. — Nagy kavardás támadt a csehszlovák sajtóban Ivor D. budapesti újságírónak. Peroutka csehszlovák publicistával a revízió kérdéséről folytatott beszélgetésével kapcsolatban, melyet az utóbbi időben megcáfolt. — Könnycs bomba robbant a bécsi egyetemen. A hitlerista és a zsidó diákok közelbarca tovább tart. A kultuszminiszter külön kormánybiztost küldött a vererekedés színhelyére. — Általános vámfegyverszűnet kihirdetésével nyitják meg a világgazdasági konferenciát. — 30 milliós keretre zsuporodot össze a csehszlovák-magyar kompenzációs szerződés. — Fegyvereket és revolvereket szegyeztek az álmukból felriadt katonák mellé a zsidó kaszárnyatámadók. — A német agráriusok „hadat üzentek” a német nemzeti szocialistáknak. — Ghandi hindu népevezér tovább folytatja az éhségsztrájkot. — Elnapolták a lefegyverzési konferenciát. — Véget ért a madridi felkelés. Az általános sztrájk félbeszakadt. — Hét nagy közigazgatási kerületre osztják Magyarországot. — Éhségtüntetések rendeznek Beregszászon a munkanélküli asszonyok. — Háromszáz külföldi sajtótermék van kitiltva Csehszlovákiából. A belügyminiszterium közzétette a kitiltott lapok jegyzékét. — Megölt barátja temetésén megtört és bevallotta tettét Zapletal morvaországi gyilkos. A gyilkos a vizsgálati fogházban felakasztotta magát. — Apénzügyminiszterium 35 ezer koronára szállította le a munkácsi főrabbi elleni félmillió adókövetést. — Ismét letartóztatták Olmützben Sztraka Emil nagyszombati származású szeghámost, aki hadis okmányokkal segédlelkési állást szerzett és különböző lopásokat követelt el.

Aztán pihenhetsz, kedves Pegázusom — aki még mindig szép vagy, mint a fris som. — Emlékszel-e rá, mikor az első verses prózát irtam —

tüzesvérű, dobogószívű gyermek voltam — ezt a másodikát irtam öszüldejjel — de még mindig dobogó szívvel.

S. B. plébános.

